

AMASYA-OLUZ HÖYÜK KAZISI 2007 DÖNEMİ ÇALIŞMALARI: İLK SONUÇLAR

ŞEVKET DÖNMEZ*
E. EMİNE NAZA-DÖNMEZ**

Amasya İli Araştırma Tarihçesi

Amasya, bugüne değin arkeolojik yönden en fazla ihmal edilmiş ilerin başında gelmektedir. Her ne kadar “Kral Mezarları” olarak bilinen ünlü Helenistik Çağ kaya mezarları (Res.1) nedeniyle 19. yüzyılın ortalarından beri sıklıkla ziyaret edilip, yayınlara geçtiyse de, yerleşmeler açısından Amasya’daki ilk önemli arkeolojik çalışma, H.H. von der Osten’in Alishar Höyük kazısına başlamadan önce Kızılırmak’ın batısı ile kavsi içinde gerçekleştirdiği yüzey araştırması çerçevesinde yaptığı incelemelerdir¹. Bu araştırmadan sonra, yörenin yerleşmelerinden gelen buluntular araştırmacıların dikkatini çekmeye başlamıştır. Bunlar içinde yer alan Suluova-Kümbet Tepe’nin (Alevi Tepe) bazı buluntuları H. Frankfort tarafından arkeoloji dünyasına tanıtılmıştır². 1940 ve 1941 yıllarında İ.K. Kökten, N. Özgüç ve T. Özgüç, Samsun-Dündartepe, Tekkeköy ve Kavak-Kaledoruğu’nda kazılar gerçekleştirmişlerdir³. Burada aynı ekip Samsun-İkiztepe, Şirlek Tepe ve Sivri Tepe gibi önemli yerleşmelerin bilim dünyasına tanıtılmasını sağlayan Bafra-Alaçam bölgesi yüzey araştırmalarının yanısıra, Samsun-Ladik, Havza, Vezirköprü ile Amasya-Suluova kesimlerinde de incelemelerde bulunmuştur⁴. 1949 yılında Amasya’nın Mahmatlar köyünün yakınlarında köylü-

* Doç. Dr., Oluz Höyük Kazı Başkanı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı, 34134-İstanbul. sdonmez@mail.koc.net

** Yrd. Doç. Dr., Oluz Höyük Kazı Başkan Yardımcısı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Türk ve İslam Sanatı Anabilim Dalı, 34134-İstanbul. edonmez@istanbul.edu.tr

¹ Osten 1927: 129-140, Map III.

² Frankfort 1927: 64.

³ Kökten/Özgüç 1940a: 413-419; Kökten/Özgüç 1940b: 25-28; Kökten/Özgüç 1940c: 13-16; Özgüç 1948: 393-419; Kökten/Özgüç/Özgüç 1945: 361-400.

⁴ Kökten/Özgüç/Özgüç 1945: 394.

ler tarafından bulunan metalden yapılmış buluntular üzerine burada H.Z. Koşay ve M. Akok kısa süreli bir kazı yapmıştır⁵.

1971-1977 yılları arasında ise U.B. Alkım başkanlığındaki büyük bir ekip Samsun ili sınırları içinde çok geniş kapsamlı bir yüzey araştırması yapmıştır⁶. Yüzey araştırmaları yürütülürken 1974 yılında yine U.B. Alkım başkanlığındaki aynı ekip Samsun İli Bafra ilçesi yakınlarındaki İkiztepe'de kazılara başlamıştır. U.B. Alkım'ın 1981 yılında vefat etmesinden sonra İkiztepe kazısı başkanlığını yürüten Ö. Bilgi, İkiztepe'de özellikle İlk Tunç Çağı II-III mezarlığında ele geçirilmiş olan çok sayıda arsenikli bakır eserin imal edilmiş oldukları bakır ve arsenik yataklarını saptamak amacıyla 1987-1988⁷ ve 1997-1999⁸ yıllarında Samsun ili Bafra, Havza ve Vezirköprü, Sinop ili Durağan ilçesi ile Amasya ili Merzifon ve Gümüşhacıköy ilçelerinde yüzey araştırmaları gerçekleştirmiştir.

M. Özsait tarafından 1986 yılında başlatılmış ve halen devam etmekte olan yüzey araştırmalarının bir bölümü Amasya'nın Merkez İlçe⁹, Gümüşhacıköy¹⁰, Merzifon¹¹, Hamamözü¹², Göynücek¹³, Suluova¹⁴ ve Taşova¹⁵ ilçelerinde de gerçekleştirilmiştir.

1997-1999 yıllarında gerçekleştirdiğimiz yüzey araştırmalarında Amas-

⁵ Koşay/Akok 1950: 481-485.

⁶ Alkım 1972a: 422-426; Alkım 1972b: 56; Alkım 1973a: 435-438; Alkım 1973b: 62-65; Alkım 1973c: 5-16; Alkım 1974a: 23-28; Alkım 1974b: 553-556; Alkım 1974c: 50-53; Alkım 1975: 5-12; Alkım 1976a: 717-719; Alkım 1976b: 42-44; Alkım 1978a: Alkım 1978b: 23-27; 542-547; Kızıltan 1992: 213-241.

⁷ Bilgi 1989: 202-206; Bilgi 1990b: 212-215; Bilgi 1990c: 26-27.

⁸ Bilgi 1999a: 491-492; Bilgi 2001b: 1-35.

⁹ Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait 2003: 129.

¹⁰ Özsait 1990a: 367-380; Özsait 1990b: 124-130; Özsait/Dündar 1997: 171-192; Özsait 1998: 145-147; Özsait/Özsait 1998: 457-468; Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait 2003: 131-132; Özsait 2004: 276-277

¹¹ Özsait 1998: 149-151; Özsait/Özsait 1998: 457-468; Özsait 2000a: 73-74; Özsait 2002: 191-206; Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait/Özsait 2002c: 527-552; Özsait 2003: 129-131; Özsait 2004: 277-278

¹² Özsait/Dündar 1997: 171-192; Özsait 1998: 147-148; Özsait/Özsait 1998: 457-468; Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait 2004: 276

¹³ Özsait 1991: 45-54; Özsait/Özsait 1998: 457-468; Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait 2006: 250-253.

¹⁴ Özsait 1989: 287-300; Özsait/Özsait 1998: 457-468; Özsait/Özsait 2002a: 79-95; Özsait/Özsait 2002b: 17-24; Özsait 2004: 276

¹⁵ Özsait/Koçak 1996: 273-292; Özsait/Özsait 1998: 457-468

ya ili Merkez¹⁶, Gümüşhacıköy¹⁷, Hamamözü¹⁸, Merzifon¹⁹, Suluova²⁰, Taşova²¹ ve Göynücek²² ilçeleri yoğun olarak araştırıldı ve pek çok Protohistotik Çağ yerleşmesi saptanarak arkeoloji dünyasına tanıtıldı.

Oluz Höyük İle İlgili Genel Bilgiler

Orta Karadeniz Bölgesi'nin kara kesiminde yer alan Amasya ili sınırları içindeki Oluz Höyük (Yassı Höyük, Tepetarlar Höyüğü), Amasya-Çorum karayolunun 27. km'sindeki Gökhöyük Tarım İşletme Müdürlüğü arazisi içinde bulunmaktadır (bkz. Harita 1). Yeşilirmak'ın (antik *Iris*) önemli kollarından olan Çekerek Irmağı'nın (Hitit metinlerinde *Zuliya*²³, antik *Skylax*) güneyinden geçtiği verimli Geldingen Ovası'nın içinde konumlanmış olan Oluz Höyük (Res.2-4), tarafımızdan 1997-1999 yılları arasında gerçekleştirilen Amasya ili yüzey araştırmaları sırasında saptanmıştır²⁴. Buna karşın, H.H. von der Osten, Alişar Höyük kazısına başlamadan önce 1926-1927 yıllarında, Kızılırmak'ın batısı ile kavsi içinde gerçekleştirdiği yüzey araştırmaları çerçevesinde, Amasya civarında incelemeler yaparken Olas ovasının kenarında büyükçe bir höyüğü ziyaret ettiğini belirtmekte²⁵ ve höyük hakkında başka hiçbir bilgi vermemektedir. Bu höyük, büyük olasılıkla Oluz Höyük olmalıdır. Von der Osten, ayrıca, söz konusu ovada 33 yıldır yörede yaşayan Alman bir ailenin çiftliği olduğunu ve onların kendisine araştırmaları sırasında yardım ettiklerini belirtmektedir²⁶. Bugün, Gökhöyük Tarım

¹⁶ Dönmez 1999a: 519-520; Dönmez 2000a: 234; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 268-271; Dönmez 2002b: 884-885; Dönmez 2003a: 214; Dönmez 2003b: 3; Dönmez 2005a: 468-497; Dönmez 2005b: 65-74.

¹⁷ Dönmez 1999a: 522; Dönmez 2000a: 234; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2005a: 468-497; Dönmez 2005b: 65-74.

¹⁸ Dönmez 2000a: 234-235; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303.

¹⁹ Dönmez 1999a: 521-522; Dönmez 2000a: 235; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 268-271; Dönmez 2002b: 884-885; Dönmez 2003a: 214; Dönmez 2003b: 3; Dönmez 2005a: 468-497; Dönmez 2005b: 65-74.

²⁰ Dönmez 1999a: 521; Dönmez 2000a: 235-236; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 268-271; Dönmez 2002b: 884-885; Dönmez 2005a: 468-497; Dönmez 2005b: 65-74.

²¹ Dönmez 1999a: 520-521; Dönmez 2000a: 236-237; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 268-271; Dönmez 2002b: 884-885.

²² Dönmez 2000a: 234; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 268-271; Dönmez 2002b: 884-885; Dönmez 2003a: 214; Dönmez 2003b: 3; Dönmez 2005a: 468-497; Dönmez 2005b: 65-74.

²³ Alp 1980: 48, 58.

²⁴ Dönmez 2000a: 234; Dönmez 2000b: 331; Dönmez 2001a: 303; Dönmez 2002a: 270-271; Dönmez 2002b: 885; Dönmez 2005a: 472-473; Dönmez 2005b: 67.

²⁵ Osten 1927: 140.

²⁶ Osten 1927: 139.

İşletme Müdürlüğü'nün bulunduğu alanın büyük bir bölümü yöre sakinleri arasında Alman Çiftliği olarak da bilinmektedir. Gözlek Köyü'nün 2 km kuzeybatısında, Toklucak (eski Oluz) köyünün ise yaklaşık 5 km doğusunda bulunan Oluz Höyük, Amasya-Çorum karayolunun 3 km güneyinde yer almaktadır (bkz. Harita 1). 280 x 260 m boyutunda, hemen hemen yuvarlak şekilli, ova seviyesinden yaklaşık 15 m yüksekliğindeki (deniz seviyesinden yüksekliği 478.78 m) Oluz Höyük yaklaşık 45 dönümlük bir alana sahiptir (bkz. Topografik Plan 1).

Önceki yıllarda yaptığımız yüzey araştırmalarında, yüzeyde gözlemlendiğimiz çanak-çömleklerin değerlendirilmesi sonucunda Oluz Höyük'te İlk Tunç Çağı'ndan (M.Ö. 3500 – M.Ö. 2000) başlayarak Orta Tunç Çağı/Assur Ticaret Kolonileri Çağı ve Eski Hitit Dönemi (M.Ö. 2000 – M.Ö. 1450), Son Tunç Çağı/Hitit İmparatorluk Dönemi (M.Ö. 1450 – M.Ö. 1190), Orta Demir Çağı/Klasik Phryg Dönemi (M.Ö. 850 - M.Ö. 650) (Res. 37), Geç Demir Çağı/Geç Phryg Dönemi, (M.Ö. 650 – M.Ö. 330), Helenistik Çağ (M.Ö. 330-30) ile Ortaçağ (M.S. 10-14 yüzyıl) yerleşmelerinin olduğunu saptamıştık. Bunlara ek olarak bazı çanak-çömlek parçaları ile özellikle çakmaktaşı alet ve yongaların Kalkolitik Çağ'ın Erken (M.Ö. 5500 – M.Ö. 4500) ve Geç (M.Ö. 4500 – M.Ö. 3500) dönemleri ile Geç Neolitik Çağ (M.Ö. 6500 – M.Ö. 5500) yerleşmelerinin olası varlıklarına işaret ettiği bu sezon çalışmalarında gözlemlendi.

Oluz Höyük 2007 Yılı Kazı Çalışmaları

İlk defa bu yıl (2007) Bakanlar Kurulu Kararı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izni ile başlatılan Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazı çalışmaları 6 Ağustos-5 Eylül 2007 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Yürütücü Sekreterliği²⁷ ve Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM)'in finansal destekleri ile 31 gün süre ile gerçekleştirildi. Kazının Bakanlık Temsilcisi görevini Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu elemanı Mehmet Ağurgöl yerine getirdi. Kazının başkan yardımcılığını İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Türk ve İslam Sanatı Anabilim Dalı öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. E. Emine Dönmez yaptı. Kazı heyeti İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendis-

²⁷ Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi'nce desteklenmiştir. Proje No: 559.

liği Bölümü öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Fethi Ahmet Yüksel ve Araş. Gör. Oya Tarhan Bal ile arkeolog-desinatör Burhan Gülkan (M.A.), sanat tarihçisi Sultan Şahin, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü yüksek lisans öğrencisi Gamze Çırtlık, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü stajyer lisans öğrencisi Ahmet Çakmak, Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü stajyer lisans öğrencisi Elif Arslanhan, Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü stajyer lisans öğrencileri Dilek Çevik, Fatma Emre, Kasım Ulaşkın, Musa Bektaş ve Hüseyin Aktürk'ten oluştu. Ayrıca İran uyruklu Demir Çağı uzmanı arkeolog Dr. Farshid İravani Ghadim kazı heyetinde yer aldı.

Amaçlar

Oluz Höyük kazılarına başlamamızın temel dört amacı bulunmaktadır;

1. Amaç: Orta Karadeniz Bölgesi Kara Kesimi'nde, tüm dönemleri ile temsil edilen bir yerleşmede kazı yapılarak bölge için sağlam bir kronolojik kurgu ile kültür evrelerinin oluşturulması.

Samsun-Bafra yakınlarında yer alan İkiztepe'de 1974 yılından bugüne değin geliştirilen kazılar, Orta Karadeniz Bölgesi'nin Kıyı Kesimi'nin kronolojik kurgusunu ve kültürel evrelendirilmesini, kendisinden önce kazılmış olan Samsun-Dündartepe (Öksürüktepe), Tekkeköy ve Kavak-Kaledoruğu ile Sinop-Kocagöz Höyük'te kazılarının sonuçlarını da kullanarak belirli bir noktaya getirmiş bulunmaktadır. Ayrıca 2002 yılında gerçekleştirilen Sinop-Boyabat Kovuklukaya kurtarma kazısında ortaya çıkarılan taş temelli yapının özellikle çanak-çömlek buluntuları İkiztepe Geçiş Çağı kronolojik kurgusunda hiçbir sorun olmadığını kanıtlamıştır. Kovuklukaya yapısının Geç Evresi'nde el yapımı İlk Tunç türü çanak-çömlek ile çarkta şekillendirilmiş ve iyi elenmiş hamurlu Orta Tunç Çağı çanak-çömleğinin bir arada görülmesi bize İkiztepe I. Kültür Katı'nı yani Geçiş Çağı'nı çağrıştırmaktadır. M.Ö. 2100 ile 1750 yıllarına yani Orta Tunç Çağı I ve II'ye tarihlenen ve Geçiş Çağı²⁸ olarak da adlandırılan ve 6 mimari tabakadan oluşan İkiztepe I. Kültür Katı'nda²⁹, çark

²⁸ Geçiş Çağı Kültür Katı, M.Ö. 3. binyıldan M.Ö. 2. binyıla geçiş dönemi ile M.Ö. 2. binyılın ilk çeyreğini kapsamaktadır.

²⁹ İkiztepe M.Ö. 2. binyılı çanak-çömleğinin büyük bir kısmı çömlekçi çarkında şekillendirilmiştir. İyi elenmiş temiz bir hamura sahip olan bu tür çanak-çömlek ince mineral ve çok ince bitki katkıdır. Genellikle iyi ya da orta açkılı olan çark yapımı çanak-çömleğin yüzey renkleri açık portakaldan devetü-yüne kadar değişmektedir. M.Ö. 2. binyılı çark yapımı İkiztepe çanak-çömleği bu özellikleri ile İlk Tunç Çağı örneklerinden ayrılırlar. Bu çanak-çömleğin en yaygın formları olarak çanaklar, bardaklar, kadeher, çömlekler, çaydanlıklar ve ibrikler dikkati çekmektedir. Özellikle çanaklar ve çömlekler üzerinde

yapımı M.Ö. 2. Binyılı çanak-çömleğinin yanı sıra el yapımı İlk Tunç türü çanak-çömlekler de ele geçmiştir. Bu durum ve çanak-çömleklerin benzerliği, her iki yerleşmenin çağdaş olabileceğini göstermektedir.

2. Amaç: Amasya ilinin M.Ö. 2. binyılı kültürlerinin incelenmesi. Oluz Höyük'ün çok önem verdiğimiz M.Ö. 2. binyılı yani Asur Ticaret Kolonileri Çağı ile Hitit Çağı kültürleri ile ortaya çıkacak olan mimari kalıntılar ile çanak-çömlek ve küçük buluntular, söz konusu bu kültürlerin kuzey yayılımı ile ilgili önemli bilgiler sunmaya adaydır. Yüzey araştırmaları sırasında ele geçmiş olan çanak-çömlek parçaları, Amasya'nın bu en büyük M.Ö. 2. binyılı yerleşmesindeki çok güçlü Hitit varlığını ortaya koymaktadır. Yaklaşık olarak 45 dönümlük bir alana sahip Oluz Höyük'ün, bu yerleşme büyüklüğü ile Hitit dönemine ait önemli bir kent olduğunu düşünmekteyiz. Bir Hitit kentinden beklenmesi gereken saray, tapınak gibi önemli yapılar ile çiviyazılı arşiv, geliştirilecek kazılarda ortaya çıkması büyük olasılık olan arkeolojik bulgulardır. Özellikle mühür, bulla ve çiviyazılı kil tablet gibi buluntuların ele geçmesi ile Oluz Höyük'ün Hitit ve belki de bir önceki dönem olan Asur Ticaret Kolonileri Çağı'ndaki adı saptanabilecek ve bulunduğu coğrafi ortamdaki komşu şehirler (örneğin Doğantepe), dağlar ve akarsuların (örneğin Yeşılırmak) isimleri de öğrenilebilecek ve Anadolu'nun M.Ö. 2. Bin yılı tarihi coğrafyasına çok büyük katkılar yapılabilecektir.

3. Amaç: Phryg kültürünün kuzeydoğu yayılımının incelenmesi. Yüzey araştırmalarında ele geçen özellikle boya bezekli çanak-çömlek parçalarından Oluz Höyük'ün Phryg kültürünün, farklı özellikler gösterse de, bir parçası olan Kızılırmak kavsî içi Demir Çağı çanak-çömlek geleneklerini barındırdığını söyleyebiliriz. Orta Karadeniz Bölgesi ile Orta Anadolu arasında bir geçiş noktasında yer alan Oluz Höyük'ün hem mimari ve hem de çanak-çömlek ile küçük buluntular sağlaması açısından yeni bulgularla Kızılırmak kavsî içi Demir Çağı kültürünün var olan sorunlarını aşmaya yardımcı olacaktır. Ayrıca Demir Çağı'nın M.Ö. 7. yüzyıl ile M.Ö. 4. yüzyılları

görülen üçgen kulplar bu dönem için çok tipiktir. Ayrıca çanakların boncuk şeklindeki dudakları (bead rim) yine bu dönemin karakteristik özellikleri arasındadır. Testiler, çaydanlıklar ve ibrikler üzerinde ise zarif dikey kulplar görülmektedir. Bunlara ek olarak yaygın olarak görülen bardakların çömlekçi çarkından ayrılması için diplerinin ip ile kesilmesi sonucu oluşan izler yine bu dönem çanak-çömleğinin tipik özellikleri arasındadır. İkiztepe M.Ö. 2. binyılı çark yapımı çanak-çömleğinin bir başka önemli özelliği ise bezemesiz oluşudur. (Alkım 1979: 153, res.5-15; Alkım 1983: 166-171, lev.I/1-5, II/1-3; Alkım 1984: 46-47, res.1-2; Alkım/Alkım/Bilgi 1988: 22-30, 89-91, lev.I-IX, XLIV-XLVII, LXVII/21-23, XCII/153-155a, XCIII/158, 161-162; Bilgi 1998:64; Bilgi 1999b: 143, çiz.3/A 1-3; Bilgi 1999c: 172, çiz.2/A 1-2; Müller-Karpe 2001: 430-442).

arasındaki dönemi olan ve Geç Demir Çağı olarak adlandırılan bölümünde bölgede varlıklarını bildiğimiz İskitler ile Medler ve Akamenidler'le ilgili yeni bulgular ortaya koyacağı düşünülebilir.

4. Amaç: Bölgenin Helenistik Çağ yerleşim mimari özellikleri ile çanak-çömlek ve küçük buluntularının incelenmesi. Pontos Krallığı gibi bir Helenistik Çağ Anadolu devletinin merkezi olan Amasya'nın, söz konusu bu dönemle ilgili herhangi bir yerleşmesi günümüze kadar kazılmamıştır ve bu dönemin mimarisi ile tabaka buluntuları bilinmemektedir. Helenistik Çağ'la ilgili bilinen en önemli bulgular Müze'ye çeşitli yollarla gelmiş olan sikkeler ile çanak-çömleklerdir. Helenistik Çağ'ın güçlü bir mimari tabaka ile varlığını yüzey araştırmalarımızda ele geçmiş olan çanak-çömlek parçaları işaret etmiştir. Oluz Höyük kazılarının Amasya yöresi Helenistik Çağ arkeolojisi ve tarihine önemli katkılar yapabileceği olasılığı çalışmalarımızın en önemli amaçlarından biridir.

Yöntem ve Bulgular

Oluz Höyük 2007 sezonu çalışmaları üç aşamalı olarak gerçekleştirildi;

1. Aşama: Topografik Plan Çalışmaları: Kazı çalışmaları ile koşut olarak sürdürülen topografik plan çalışmalarında (Res.5) Amasya ili DSİ Genel Müdürlüğünün verdiği teknik destekle Oluz Höyük'ün 1/1000 ve 1/500 ölçeklerinde topografik haritaları oluşturuldu³⁰.

2. Aşama: Arkeojeofizik Araştırma Çalışmaları: Arkeolojik alanların genel yapısında özellikle mimari kalıntıları oluşturan yapı malzemelerinin, bunları örten dolgu toprağından farklı olması, toprakaltının fiziksel özelliklerinin incelenmesi esasına dayanan jeofizik bilim dalının arkeolojik çalışmalarda da geniş uygulama alanı bulmasını sağlamıştır. Son yıllarda jeofizik yöntemlerden arkeolojik yerleşim alanlarında toprakaltındaki kalıntıların bilgilerini ortaya koymak için yoğun bir şekilde yararlanılmaktadır. Araştırmalarda özellikle sığ derinliklere ait bilgilerin çabuk, güvenilir ve ayrıntılı olarak elde edilmesine yönelik talebe koşut olarak cihaz ve yazılımlarda yüksek bir gelişim gözlenmektedir. Bu gelişmeler doğrultusunda Oluz Höyük'te hem bu dönem ve hem de gelecek yıllardaki sistematik arkeolojik kazılar için bir stratejik planlama yapabilmek amacıyla 6-9 Ağustos 2007 tarihleri arasında Yrd.Doç.Dr. Fethi Ahmet Yüksel ve Araş. Gör. Oya Tarhan Bal'dan oluşan bir ekip tarafından (Res.6-7) höyüğün orta kesimlerinde batı-doğu yönünde yaklaşık 2000 m²'lik bir alanda (bkz. Topografik Plan 2) jeoelekt-

³⁰ Söz konusu teknik destek için Amasya DSİ Genel Müdürlüğü'ne teşekkürü bir borç bilirim.

rik, jeomanyetik ve jeoradar (Ground Penetrating Radar-GPR) yöntemleri ile toprakaltındaki olası yapı kalıntılarına ait ayrıntılı derinlik, uzanım ve konum bilgilerine ulaşılmaya çalışıldı.

Oluz Höyük'ün arkeojeofizik araştırmaları ile ilgili değerlendirme çalışmaları halen İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü Laboratuvarı'nda devam etmektedir.

Oluz Höyük arkeojeofizik araştırmaları sonucunda arkeolojik araştırmalar için kazılacak alanlardaki mimari kalıntıların bulunduğu yerlerin seçiminde büyük kolaylık ve bununla bağlantılı olarak işgücü ve maddi kaynakların en uygun şekilde kullanımı sağlanmış olacaktır. Ayrıca, bu çalışmalardan elde edilecek veriler ile sonuçlar, Oluz Höyük'ün özellikle Demir Çağı (Frig kültürü) ve Hitit yapı katlarında kentleşme sürecindeki kültürel gelişimi ile sosyo-ekonomik yaşamına ışık tutacaktır.

3. Aşama: Arkeolojik Kazı Çalışmaları: Oluz Höyük kazı çalışmaları iki alanda gerçekleştirildi; A Açması ve B Açması (bkz. Topografik Plan 1 ve 2).

Birinci alan höyüğün en yüksek noktası olup, batı tarafta yer almaktadır. Bu kısımda A Açması olarak adlandırılan 30 x 10 m boyutunda toplam 300 m²'lik bir alanda ortalama 1,80 m derinleşildi. 478,78 m'den 477,00 m'ye kadar gerçekleştirilen bu derinleşme çalışmaları sonucunda üç yapı katı ile 12 adet insan iskeletine rastlandı. B Açması olarak adlandırılan ikinci alan çalışmaları höyüğün doğusunda yamaç üzerinde ve basamaklı olarak gerçekleştirildi.

Gerçekleştirilen yüzey toplaması ile kazı çalışmaları sırasında yüzey toprağı içi ile 1. Mimari Tabaka dolgusunda çok sayıda sırlı çanak-çömlek parçalarına rastlandı. Höyüğün yalnızca batı yarısında görülen ve herhangi bir mimari tabaka ile ilişkisi kurulamayan söz konusu bu çanak-çömlek parçalarının (Res.8-9) çok büyük olasılıkla en son yerleşim tabakasına ait olduğu, ancak tarım faaliyetleri ile erozyon sonucunda günümüze kadar ulaşamadığı kanaatine varıldı. Yoğun bir yerleşime işaret etmeyen, büyük olasılıkla bir ya da iki konutluk bir iskana ait olduğu düşünülen, çanak-çömlek parçalarının varlığı nedeniyle yerleşimin yüzey toprağı ile karışık ilk tabakası "0" olarak kodlandı. Çanak-çömlek parçaları üzerinde gerçekleştirdiğimiz ilk gözlemler sonucu bunların 10-14. yüzyıllara tarihlenebileceği düşünüldü. Yüzey toprağı içinde çok sayıda çeşitli dönemlere ait çanak-çömlek parçaları dışında ayrıca, Geç Demir Çağı'na ait pt 1 boğa ritonu parçası (Res.10), Asur Ticaret Kolonileri Çağı ya da Hitit Dönemi'ne tarihlenebilecek 1 tezgah ağırlığı (Res.40), çakmaktaşı 1 kesici ve 1 kazıyıcı ele geçti.

1. Mimari Tabaka'da ele geçen pt kiremit parçaları yapıların çatılarında kiremit kullanıldığına işaret etmektedir.

“0” Tabakasından sonra ve yüzey toprağının hemen altından başlayan mimari tabaka “1. Mimari Tabaka” olarak isimlendirildi. 478.78 ile 478.20 seviyeleri arasında yaklaşık 0,60 m'lik bir dolgu toprağı kaldırıldı. Yüzeyle yakınlığı nedeniyle tarım faaliyetleri, yoğun bir şekilde gerçekleştirilmiş yasadışı kazılar ve büyük olasılıkla “0” Tabaka'sının yerleşimcileri ve ayrıca yerleşme terk edildikten sonra gerçekleştirilmiş gömüler nedeniyle yoğun bir şekilde tahrip edilmiş olan 1. Mimari Tabakadaki mimari kalıntılar oldukça düzensiz ve dağınık bir görünüm verdi (bkz. Plan 1; Res.11). Yukarıda da belirtildiği gibi 1. Mimari Tabaka'da ortaya çıkan mimari kalıntılar, düzenli bir plan oluşturmaktan uzak, açmanın özellikle kuzey ve doğu kısımlarında yer alan irili ufaklı moloz taşlardan oluşturulmuş duvar temelleri parçaları ve döşeme kalıntılarında oluşmaktadır. Bu mimari tabakadan elde edilen bazı çanak-çömlek parçaları ile özellikle b.0078 olarak kodlanan çöp çukurunda ele geçirilen ve *Apameia* (Dinar; Phrygia) kökenli bronz bir sikkeden (Res.12-13) bu tabakanın M.Ö. 2. yüzyıl sonu ile M.Ö. 1. yüzyıl başlarına tarihlenebileceği sonucuna varıldı³¹. 1. Mimari Tabaka dolgusu içinde pt 1 kandil, 1 boncuk, 1 ağ ağırlığı, 1 nesne, 2 çömlek, taş 1 havan (Res.14), 1 sapantaşı, 1 ezgitaşı, 1 kaide, kemik 1 nesne, diş 1 delici, cam 1 boncuk, bronz 1 külçe ve kulp parçası ele geçti.

1. Mimari Tabaka kazı derinleşmesi sırasında basit toprak mezarlarda 5 adet insan iskeletine rastlandı (Sk.001, Sk.002, Sk.003, Sk.004, Sk.006). Bunlardan Sk.001 ile Sk.003 bebeklere ait olup yalnızca kafatası halinde saptanabildi. Sk.002 ise yalnızca 1 kaval kemiğinden ibarettir. Sk.004 ile Sk.006 ise yetişkinlere ait iskeletler olup, baş batıda olmak üzere doğruya doğru yatmakta, yüz güneye bakmakta ve kollara vücuda paralel uzanmaktadır. Yatış şekillerinden anlaşıldığı üzere bu mezarlar İslami Dönem'e ait olmalıdırlar.

1. Mimari Tabaka'dan sonra 478.20 m ile 477.00 m seviyeler arasında ortaya çıkarılan mimari kalıntılar 2. Mimari Tabaka olarak isimlendirildi. 2. Mimari Tabakanın 1. Mimari Tabaka düzeyinde olmasa da yine de yerleşme sona erdikten sonra yapılmış olan gömüler ve yasadışı kazılar nedeniyle oldukça tahrip edilmiş olduğu gözlemlendi. 2. Mimari Tabaka'da Pt 1 damga, 2

³¹ Kazımızda ele geçen sikkelerin tarihlendirilmesinde ve değerlendirilmesinde görüşlerini bizlerden esirgemeyen Prof.Dr. Oğuz Tekin ile Amasya Müze Müdürü Celal Özdemir'e teşekkürü borç biliriz.

ağırşak, 2 boncuk, 1 ağ ağırlığı, 1 biberon (Çiz.1; Res.15-16), 1 çanak (Çiz. 2, Res. 29), 1 çömlek parçası, 1 krater parçası (Res.17), taş 1 havaneli, 1 ezgitaşı, 1 ağırlık, 1 boncuk, mermer 1 kap ağzı, 1 nesne, kemik 1 iğne, 1 nesne ve demir 1 plaka ele geçti.

Açmanın kuzey kısmında yer alan bir yapı kalıntısı 2. Mimari Tabaka'nın en sağlam mimari kalıntısı olarak dikkati çekmektedir. Kuzey-güney yönünde 8,60 m uzunluğunda bir duvar temeline sahip olan ve b.0031 olarak kodlanan yapının, bu duvarına güneye yakın bir kesimde 2,00 m uzunluğunda kısa bir duvar köşe yaparak birleşmektedir. Ortalama 0,75-0,80 m kalınlığında ve yer yer 0,50 m yüksekliğindeki yontulmamış irili ufaklı taşlardan çamur harç kullanılarak oluşturulmuş duvarlara sahip olan bu yapının güney ve batı bölümlerinin tahrip edilmiş olduğu, kuzey bölümünün ise büyük olasılıkla kuzey kesit duvarı içinde yer aldığı düşünüldü. Yapının kuzey-güney doğrultusundaki uzun duvarının doğu yüzüne birleşik olarak yassı taşlarla inşa edilmiş düzgün konturları olan bir taş döşeme ortaya çıkarıldı. b.0017 olarak kodlanan ve kabaca dikdörtgen şeklindeki bu döşeme kuzey-güney yönünde 2,50 m, batı-doğu yönünde ise 1,65 m uzunluğundadır. Büyük olasılıkla yapının bir kaldırımı olarak inşa edilmiş olan döşemenin yapının dış kesiminde yer aldığı anlaşıldı (bkz. Plan 2; Res.18).

Bu yapının yaklaşık olarak 4,00 m güneydoğusunda, açmanın doğu kesit kenarında yer alan oldukça sağlam bir duvar kalıntısı dikkat çekicidir. Mevcut uzunluğu yaklaşık 4,20 m olan ve 1,55 m'lik köşe bölümü doğu kesitin içine uzanan bu duvar kalıntısının ait olduğu yapının devamının 2008 yılında açmanın doğu yöne doğru genişletilmesi ile açığa çıkartılması planlandı. b.0084 olarak kodlanan söz konusu bu duvar temeli kalıntısının ortalama kalınlığı 0,80 m olup, ortalama yüksekliği 0,50 m.dir. Özellikle kuzey ucundaki taşların diğer bölümlerine göre daha iri olduğu gözlenen bu duvar temeli kalıntısının çamur harç ile inşa edilmiş olduğu anlaşıldı (bkz. Plan 2; Res.18).

A Açması'nın orta kesimlerinde uzun bir taş döşeme kalıntısı ile buna bağlı bir duvar temeli kalıntısı ortaya çıkarıldı. Kuzey-güney doğrultusunda uzanan döşeme 5,50 m uzunluğunda ve 1,80 m genişliğinde olup, konturları tahribattan dolayı düzgün bir hat vermemektedir. b.0051 olarak kodlanan taş döşemenin güneydoğu kesiminin b.0056 olarak kodlanan bir mezar tarafından tahrip edildiği ve iskeletin (Sk.013) batı-doğu yönünde taş döşeme seviyesinin altına yerleştirildiği gözlenmiştir. Yüzü güneye bakan iskeletin

İslami döneme ait olduğu yatış şekline anlaşıldı. Bu döşemeye organik olarak bağlı olduğu gözlenen bir taş duvar temelinin döşemenin güneybatı köşesinden başlayarak batıya doğru düzgün bir şekilde uzandığı görüldü. 3,50 m uzunluğundaki bu duvar temeli ortalama 0,80 m kalınlığında ve 0,30 m yüksekliğindedir. Bu döşemenin yaklaşık olarak 1,75 m güneyinde dik-dörtgen bir plana sahip zayıf taş temel duvarları olan bir yapı kalıntısı ortaya çıkarıldı. Taş döşeme ile organik ilişkileri olduğu aradaki alanda yer alan ve büyük kısmı tahrip olmuş döşemenin devamı taş kalıntılardan anlaşılan bu yapının kısmen batı duvarı, kuzey duvarı ve doğu duvarı temellerinin korunmuş olduğu görüldü. 3,30 m uzunluğunda ve 0,40 m genişliğindeki batı duvarının orta bölümünün tahrip olduğu anlaşıldı. Köşeleri kalın ortası ise daha ince olan kuzey duvarı 2,25 m uzunluğunda ve ortalama 0,90 m kalınlığındadır. Yapının doğu duvarı 1,50 m uzunluğunda ve 0,60 m kalınlığındadır. Doğru duvarının hemen yanında beliren ve büyük bir kısmı doğu kesit duvarı içinde kalan ve büyük olasılıkla bir duvara ait taş dizisi ya bu duvarın bir onarım evresi olabilir ya da başka bir yapının batı duvarı olabilir (bkz. Plan 2; Res.18).

A Açması'nın güney kesiminde ise birbirleri ile ilişkili olduğu düşünülen ancak tahribat nedeniyle net bir plan vermeyen duvar temeli parçaları ile yine taş döşeme kalıntılarına rastlandı.

2. Mimari Tabaka dolgununda bulunan pt kiremit parçaları, yapıların çatılarında, 1. Mimari Tabaka'da olduğu gibi kiremit kullanıldığını göstermektedir.

İkinci Mimari Tabaka derinleşme çalışmaları sırasında basit toprak mezar türünde gömü yapılmış 7 adet insan iskeletine rastlandı (Sk.005, Sk.007, Sk.008, Sk.011, Sk.012, Sk.013 ve Sk.014). Sk.005 no'lu iskelet bir bebeğe ait olup yalnızca kafatası saptanabildi. Sk.012 no'lu iskelet yine bir bebeğe ait olup, diğerlerinin tümü yetişkinlere aittir. Bunlar baş batıda olmak üzere doğu yönüne doğru sırtüstü bir şekilde yatırılmışlardır. Yüzleri güneğe bakan iskeletlerin kolları vücutlarına paralel olarak uzanmaktadır. Yatış şekillerinden ve yanlarında hiçbir buluntu ele geçmemesinden dolayı bu mezarların hepsinin İslami dönem gömüsü olduğu düşünüldü.

Kazı çalışmalarımızın ikinci bölümünü oluşturan B Açması höyüğün dolgununda yer almaktadır. Bu alanda 473,16 m.den 466,09 m'ye kadar bir derinleşme gerçekleştirildi. Höyüğün tabakalaşması konusunda ipuçları elde

etmek amacıyla yamaç üzerinde basamaklı sistemi kazı yöntemi kullanılarak çalışılan 30 x 10 m boyutlarındaki bu alanda toplam altı mimari tabaka saptandı (Res.19).

B Açması'nın batısındaki alanda yüzey toprağının kaldırılmasından sonra 473,16 m ile 472,00 m seviyeler arasında gerçekleştirilen derinleşme sonucunda 1. Mimari Tabaka'ya ait olan bir mimari komplekse ait kalıntılar ortaya çıkarıldı (bkz. Plan 3; Res.20). b.0003 olarak kodlanan yapı kompleksinin çeşitli mekanlara sahip olduğu gözlemlendi. Bu mekanlardan en büyüğünün kesin sınırları açmanın boyutları nedeniyle bulunamadı. Bu sezon çalışmalarında tamamı açığa kavuşturulamayan mekanın kuzey duvar temeli 8,50 m uzunluğa, 0,80 m kalınlığa ve ortalama 0,50 m yüksekliğe sahiptir. Yontulmamış ya da yarım işlenmiş moloz taşlardan inşa edilmiş olduğu gözlenen mekanın duvar temellerinin doğu ucuna yakın bir yerden köşe yaparak güneye doğru uzanan doğu duvarı ise 3,75 m uzunluğunda, 1,20 m kalınlığında ve ortalama 0,40 m yüksekliğindedir. Bu mekanın ait olduğu yapıya ait doğuya doğru başka mekanların da olduğu yapının kuzey duvarının doğuya doğru uzanmasından anlaşılmasına karşın, bu kısmın yüzey toprağına çok yakın olması nedeniyle tahrip edilmiş olduğu gözlemlendi. b.0005 olarak kodlanan bu mekanın özellikle kuzeydoğu ve güney kısımlarının yer yer tahrip olmasına karşın yassı ve düzgün taşlarla döşenmiş olduğu anlaşıldı. Kuzey duvarının orta kısımlarında ise doğu duvarının tamamı ile güney ve batı duvarının bir kısmı ayakta kalmış küçük bir mekan içinde atnalı şeklinde bir fırın ortaya çıkarıldı (bkz. Plan 3; Res.21). b.0015 olarak kodlanan ve yaklaşık 3,25 m x 4,00 m boyutlarındaki bu mekanın ortalama duvar kalınlığı 0,60 m, duvar yüksekliği ise 0,25 m'dir. Bu küçük mekanın aynı zamanda kuzey duvarının oluşturan ana mekanın kuzey duvarının güney yüzüne bitişik olarak kilden inşa edilmiş olan ve b.0014 olarak kodlanan fırın 0,85 m uzunluğunda 0,70 m genişliğinde olup ağız açıklığı 0,50 m ve duvar kalınlığı ise 0,15 m.dir. Ağız güneye bakan, kubbesi ve üst kısmı tahrip edilmiş olan fırının yalnızca kenar duvarları ise çok zayıf tabanı saptanabildi. Fırının yaklaşık olarak 1,30 m batısında küllü toprak içinde yarısından fazlası noksan bir çanak *in-situ* olarak ele geçirildi. b.0005 olarak kodlanan büyük mekanın kuzeyindeki alanın ise yer yer çöp çukurları ile tahrip edilmiş taş döşemeye sahip olan başka bir mekana ait olduğu gözlemlendi. Oldukça düzgün yerleştirilmiş yassı taşlarla yapılmış döşemenin en azından üç çöp çukuru ile bozulmuş olduğu gözlemlendi. Büyük olasılıkla mevcut açılan alan-

da herhangi bir duvar temel kalıntısı ile karşılaşılmadığından dolayı büyük olasılıkla bir avlu olabilecek alanın batısında batı-doğu yönünde yaklaşık 1,50 m uzunluğunda, 1,00 m genişliğinde ve 0,40 m yüksekliğindeki taştan oluşturulmuş duvar temeli kompleksin batıya doğru kapalı mekanlarla genişlediğine işaret etmektedir. b.0005 kodlu mekanın kuzeyinde duvar taş döşeme üzerinde ele geçen, ancak durumları iyi olmayan iki adet Pontus şehir sikkesi yapının tarihlenmesi açısından çok önemli bilgiler sağladı. M.Ö. 2. yüzyılın sonları ile M.Ö. 1. yüzyılın başlarına tarihlenen sikkeler yapının Helenistik Çağ'a tarihlenebileceğine işaret etmektedir. 1. Mimari Tabaka'da Pt 1 nesne, taş 1 ağırşak, 2 boncuk, dış 1 delici, bronz 1 külçe, demir 1 mızrakucu ve 1 çivi ele geçti.

B Açması 1. Mimari Tabaka'da ele geçen çok sayıdaki pt kiremit parçası, yapılarda çatı örtüsü olarak kiremit kullanımının yaygın olduğuna işaret etmektedir.

B Açması 5 x 10 m daha doğuya doğru uzatılarak yamaçta basamaklar oluşturulmaya başlandı. İlk basamakta 472,00 m ile 471,00 m arasındaki yaklaşık 1,00'lik dolgunun 2. Mimari Tabaka'ya ait olduğu anlaşıldı (bkz. Plan 3). Yamaç yüzeyine yakınlığı nedeniyle oldukça dar bir alanda saptanabilen ve büyük kısmı tahrip olmuş 2. Mimari Tabaka'ya ait mimari kalıntı olarak yalnızca 2,00 x 1,20 m boyutunda bir taş döşeme ortaya çıkarıldı. b.0048 olarak kodlanan taş döşemenin batı kesit içinde doğru uzandığı gözlemlendi.

Daha sonra devam eden 471,00 m ile 468,70 m arasındaki derinleşme çalışmaları sonucunda 3. Mimari Tabakaya ait mimari kalıntılar ortaya çıkarıldı. 3. Mimari Tabaka b.0006, b.0008, b.0041, b.0045 ve b.0048 no'lu buluntu yerlerinden oluşmaktadır. Açmanın kuzey kesiminde yüzey oldukça yakın olmaları nedeniyle oldukça tahrip olmuş ve bu nedenle de net bir plan vermeyen birtakım taş duvar temeli kalıntıları ile taş döşeme kalıntıları görüldü (bkz. Plan 3). 3. Mimari Tabaka dolgusunda pt 1 tezgah ağırlığı, taş 1 ağırşak, 1 havaneli ve demir 1 plaka ele geçti

B Açması 5 x 10 m daha doğuya doğru uzatılarak üçüncü basamak kazıldı. Bu basamakta 468,70 ile 467,00 m arasındaki derinleşme çalışmaları sonucunda b.0043, b.0044, b.0046, b.0062, b.0063 ve b.0065 no'lu buluntu yerlerinden oluşan 4. Mimari Tabakaya ait mimari kalıntılara ulaşıldı. Doğru kısmı yüzeye yakın olması nedeniyle tahrip edilmiş olan bu tabakanın batı kesiti önünde ise dağınık durumda birtakım taşlar ile çakıltaşı döşeme kalıntıları saptandı (bkz. Plan 3). Batı kesit önünde ise 1,40 m çapında ve 0,50

m derinliğinde bir çöp çukuruna (b.0046) rastlandı. 4. Mimari Tabaka'da pt 1 ağırşak, 1 boncuk, 1 testi (Res.22), 1 minyatür kap, dış 1 delici, çakmaktaşı 1 kesici ve demir 1 kulp parçası ele geçti.

Açma, 5 x 10 m boyutunda yine doğuya doğru genişletilerek 467,00 m ile 464,80 m arasındaki derinleşme çalışmaları sırasında büyük olasılıkla bir konutun avlu kısmına ulaşıldı. b.0061, b.0062, b.0067 ve b.0068 no'lu buluntu yerlerinden oluşan 5. Mimari Tabaka'ya ait olduğunu saptadığımız bu avlunun kuzey kesiminde batı kesit içinde yer alan bir yapının atık su kanalının bir kısmı ortaya çıkarıldı (bkz. Plan 3). Bazı kısımları pişmiş toprak levhalarla oluşturulmuş olan 0,40 m genişliğinde ve 0,30 m derinliğindeki atık su kanalının doğuya doğru 1,50 m devam ettikten sonra köşe yaparak kuzeye döndüğü ve 2,00 m kadar bu kısımda uzadığı saptanabildi. Bu basamağın kazılması sırasında ise özellikle yamaç kısımlarına yakın alanlarda iki çukur içinde karışık durumda 4 yetiškine ait iskeletler bulundu. Sk.009 ve Sk.010 olarak numaralanan iskeletler yüzeye oldukça yakın bir konumda ve dağınık halde ele geçti. Batı kesite yakın bir alanda büyük olasılıkla dar bir çukur içinde Sk.015 ve Sk.016 no'lu iskeletlerin iki yetiškine ait olduğu ve bunların karışık bir şekilde olduğu anlaşıldı. İki yetiškine ait iskeletlerin bir mezara bilinçli olarak konulmasından ziyade, bir çukura gelişigüzel atılmış olduğu gözlemlendi. Bu çukurdan 3 adet küçük cam boncuk ele geçti. Avlunun orta kısımlarında ise ayrıca bir duvar temeline taşlar ortaya çıkarıldı. 5. Mimari Tabaka'da ayrıca pt 1 ağırşak bulundu.

B Açması'nın beşinci ve son basamağı yine doğuya doğru 5 x 10 m genişleyerek oluşturuldu. b.0064 no'lu buluntu yerinden oluşan 6. Mimari Tabaka'nın kültür toprağında, 464.80 m ile 462.80 m'ler arasında yaklaşık 2,00 m derinliğe ulaşılan bu basamakta herhangi bir mimari kalıntıya rastlanmadı. 6. Mimari Tabaka'da taş 1 mühür, çakmaktaşı 1 kesici ve demir 1 çivi ele geçti.

Değerlendirme ve Sonuç

Toplam 31 gün süren ve iki açmada 600 m²lik bir alanda gerçekleştirilen Oluz Höyük 2007 kazı çalışmaları sonucunda toplam 6 mimari tabaka saptandı. A ve B açmalarının ilk iki tabakalarının birbirleri çağdaş oldukları özellikle ele geçen sikke ile çanak-çömlek parçalarının değerlendirilmesinden anlaşıldı. Bu bağlamda Oluz Höyük'ün "0" Tabakası Ortaçağ'a (10-14. yüzyıllar), 1. Mimari Tabaka'sı Helenistik Çağ'a (M.Ö. 2. yüzyıl sonu ile M.Ö. 1. yüzyıl başı), 2. Mimari Tabaka'sı ise Geç Demir Çağı'nın Geç

Evresi'ne (M.Ö. 4-3. yüzyıl) tarihlenebilir. B Açması'nda saptadığımız 3 ve 4. mimari tabakalar Geç Demir Çağı'nın Erken Evresine (M.Ö. 6-5. yüzyıllar), 5. Mimari Tabaka Orta Demir Çağı'na (M.Ö. 7. yüzyıl), 6. Mimari Tabaka ise tam kesin olmamakla birlikte Erken Demir Çağı ya da Son Tunç Çağı yani Hitit İmparatorluk Çağı'na tarihlendirilebilir.

Oluz Höyük Tabakalaşması Ön Sonuçlar				
Dönem	M.Tabaka	Tarihler	Açma	Yorumlar
Ortaçağ	0	10-14yy.	A	Sırlı ç-ç
Helenistik Çağ	1	M.Ö. 2.yy sonu M.Ö. 1.yy başı	A ve B	Apameia ve Pontus şehir sikkeleri Yapı kompleksi
Geç Demir Çağı Geç Evre (Geç Phryg 1 Kültürü)	2	M.Ö. 4. ve 3. yy	A ve B	Boya bezekli ç-ç
Geç Demir Çağı Erken Evre (Geç Phryg 2 Kültürü ve Akhaimenid)	3	M.Ö. 5. yy	B	Boya bezekli ç-ç
Geç Demir Çağı Erken Evre (Geç Phryg 2 Kültürü ve Akhaimenid)	4	M.Ö. 6. yy.	B	Boya bezekli ç-ç
Orta Demir Çağı (Klasik Phryg Kültürü)	5	M.Ö.. 7. yy.	B	Boya bezekli ç-ç
Erken Demir Çağı? Son Tunç Çağı?	6	M.Ö. 12. yy	B	Taş mühür

“0” Tabakası çanak-çömlek parçaları yukarıda da değindiğimiz gibi kabaca 10-14. yüzyıllara tarihlenebilir. Bu tarihler Oluz Höyük'te bir Ortaçağ daha doğrusu Geç Bizans Dönemi yerleşmesine işaret etmektedir. Tabula Peutingeriana'da *Amaseia*'dan (Amasya) *Euchaita*'ya (Çorum, Mecitözü, Beyözü –eski Avkat- Köyü) uzanan yol üzerinde, *Amaseia*'nın batısında ve 16 Roma mili uzağında yer alan *Virasia* adlı bir yerleşme³² (bkz. Harita 2), Oluz Höyük'ün Geç Bizans Dönemi'ndeki durumu için önemli ipuçları vermektedir. Büyük ölçüde Tabula Peutingeriana'dan faydalananak hazırlanmış olan *Barrington Atlas of the Greek and Roman World*³³ adlı çalışmada Amasya'nın güneybatısına yerleştirilmiş olan *Virasia* (bkz. Harita 3), konumu ile Oluz Höyük'ün yaklaşık 5 km kuzeyinde yer alan Doğan-tepe (eski Zara) ile yer bakımından aşağı yukarı uyusmaktadır. 16 Roma

³² Weber 1976: 63, segment VIII 4 m.

³³ Talbert 2000.

mili kilometreye çevrildiğinde yaklaşık 24 km ulaşmaktadır. Doğan-tepe bugün Amasya'nın yaklaşık 27 km güneybatısındadır. Bunlara ek olarak, Doğan-tepe'de bir Roma miltaşının yer alması³⁴, *Amaseia*'dan *Euchaita*'ya gi-den yolun buradan geçtiğini ve söz konusu yol üzerinde yer alan *Virasia*'nın da Doğan-tepe ile eşitlenebileceğine işaret etmektedir. Son olarak *Virasia* ile Doğan-tepe'nin eski adı olan Zara'nın az da olsa fonetik benzerliği, Doğan-tepe ile *Virasia* eşitliğini desteklemektedir.

Bu değerlendirmelerin ışığında, Doğan-tepe'nin 5 km güneyinde yer alan Oluz Höyük'ün, "0" Tabakası'nda ele geçmiş olan ve 10-14. yüzyıllara tarihlenen çanak-çömlek parçaları (Res.8-9) nedeniyle, büyük olasılıkla Doğan-tepe'ye yani *Virasia*'ya bağlı, birkaç konuttan oluşan çiftlik tarzı küçük bir yerleşme olduğu düşünülebilir.

Helenistik Çağ'a (M.Ö. 2. yüzyıl sonu ile M.Ö. 1. yüzyıl başı) tarihlen-dığımız 1. Mimari Tabaka, özellikle B Açması'nda ortaya çıkarılan ve ol-dukça büyük olduğunu düşündüğümüz bir komplekse ait olan taş temelli ve fırınlı yapı ile dikkati çekmektedir (bkz. Plan 3; Res.20-21). Boyutları ve sınırları henüz tam olarak açığa çıkarılamayan bu yapı ilk gözlemlerimize göre, genel mimari karakteri, taş temelleri ve taş döşemeleri bakımından Bakü-Ceyhan-Tiflis Ham Boru Hattı Projesi çerçevesinde 2004 yılında kazı-lan Sivas Akpınar Köyü Ziyaret Suyu yerleşmesi³⁵ ile benzerlik göstermek-tedir. Ele geçen sikke ve küçük buluntulardan M.Ö. 2. yüzyılın sonundan itibaren yerleşim görmeye başlayan ve tek bir yapı katından oluşan Ziyaret Suyu, Oluz Höyük'ün 1. Mimari Tabakası ile tamamıyla çağdaştır. Önü-müzdeki yıllarda B Açması'nın genişletilmesiyle tamamını ortaya çıkarmayı planladığımız mimari kompleksin plan olarak Ziyaret Suyu yapılarıyla ne ölçüde benzediği de anlaşılacaktır. Yozgat'ın Sorgun ilçesi yakınlarındaki Çadır Höyük'te de Oluz Höyük 1. Mimari Tabaka ile çağdaş yapı katlarının olduğu bilinmektedir³⁶. Gerçekte hem Ziyaret Suyu, Çadır Höyük ve hem de Oluz Höyük'ün yer aldığı Kızılırmak kavsi içinde çok sayıda yerleşmede Helenistik Çağ tabakaları olduğu gerek yüzey araştırmaları gerekse bölge müzelerindeki çanak-çömlek ve sikkelerden bilinmesine karşın, bugüne değin söz konusu bu dönem ile ilgili olarak maalesef yeterli ve doyurucu bilgi sunan yayın ve değerlendirmeler yapılmamıştır. 1. Mimari Tabaka

³⁴ French 1988a: 27; French 1988b: Map 12 (066).

³⁵ Ortaç 2006: 339-350.

³⁶ Gorny/McMahon/Paley/Steadman/Verhaaren 2002: 123; Paley 2006: 359.

çanak-çömleklerin bazıları üzerinde görülen ve bir ölçüde de olsa Demir Çağı boya bezeme geleneklerini yansıtan bu çanak-çömlekler (Res.23-24) için Orta Anadolu Helenistik Çağ Yerel Boya Bezekli Çanak-Çömleği teriminin kullanılması gerektiğine inanmaktayız³⁷.

A Açması 1. Mimari Tabaka dolgusu içinde ele geçmiş olan mermer bir kap oldukça dikkat çekicidir (Res.14). Dışa açılan düz ağız kenarlı, dibe doğru daralan gövdeli ve yükseltilmiş düz dipli kap, sığ bir kase görünümündedir. Kabin ağız kenarı dışında simetrik olarak yerleştirilmiş 3 adet dikdörtgen biçimli tutamak ile stilize bir boğa başını yansıtan oluk biçimli bir akitacak yer almaktadır. Kabin iç bölümü ile akitacak arasına sıvının akması için yuvarlak bir delik açılmıştır. Söz konusu havanın yakın benzerleri özellikle Batı Anadolu ile Ege Dünyası'nda görülmektedir. Oluz Höyük örneği şimdilik bu kapların en doğuda ele geçmiş örneğini oluşturmaktadır. Bu kabin çok yakın bir benzeri Halûk Perk Müzesi'nde yer almaktadır. Hem bir havaneline sahip olması ve hem de tüm yüzeyi koyu kırmızı boya izi ve kalıntısı ile kaplı olan Halûk Perk Müzesi örneği, Oluz Höyük mermer kabının da bir havan olabileceği düşündürmektedir. Ayrıca, Çanakka- le Müzesi'nde korunmakta olan çok sayıdaki benzer mermer kap ve havaneleri³⁸ için de benzer düşünceler dile getirilmiştir. Oluz Höyük mermer kabının diğer bir önemi, mimari tabaka içinde ele geçmiş olmasıdır. M.Ö. 2-1. yüzyıllara tarihlenen 1. Mimari Tabaka buluntusu olması nedeniyle, söz konusu müzelere arkeolojik kazı dışında çeşitli yollarla gelen benzer örneklerin tarihlenmesinde belirleyici bir rol oynamaya adaydır. Ayrıca, benzer mermer kapların Anadolu'da oldukça geniş bir alanda görülmesi, bunların ele geçtiği yerleşmelerde üretilmediğini, büyük olasılıkla belli atölyelerde imal edilerek ticaretinin yapıldığına işaret etmektedir.

Oluz Höyük hem M.Ö. 2. yüzyıl sonu ve M.Ö. 1. yüzyıl başına tarihlenen 1. Mimari Tabakası, hem de söz konusu bu tabakaya kesintisiz bir geçişle saptanan 2. Mimari Tabakası ile genel olarak Helenistik Çağ olarak anılan M.Ö. 4, 3, 2 ve 1. yüzyılların kültürel portresini günümüz bilgileri ışığında çizebilecek tek yerleşme niteliğindedir. Bugüne değin Helenistik ya da "Galat" olarak isimlendirilen Kızılırmak kavsî içi M.Ö. 4. ve 3. yüzyıl yerleşmelerinin özellikle çanak-çömlek gelenekleri çerçevesinde yeniden

³⁷ Bu terimin ilk önerisi ve tartışmalar için bkz. Dönmez 2001b: 94.

³⁸ Tömbül 2006: 254-262.

belirlenecek bir terim ile adlandırılması gerektiği ile ilgili ilk görüşlerimizi birkaç yıl önce Amasya Müzesi'nde saptadığımız ve önemli olduklarını fark edip yayınladığımız sarmaşık motifleri içeren iki çanakla ilgili yazımızda belirtmiştik³⁹. Bu görüşlerimizin doğru yönlere işaret ettiği Oluz Höyük 2. Mimari Tabaka çanak-çömleği ortaya çıkınca anlaşılmaya başlanmıştır. Oluz Höyük 2. Mimari Tabaka çanak-çömleği birkaç ithal parça (Res.25) hariç tümüyle Orta Anadolu Geç Demir Çağı çanak-çömleğinin boya ve teknik gibi geleneklerini taşımaktadır ve organik devamı niteliğindedir (Res.26-28). Bu nedenlerle, Oluz Höyük politik olarak Pontus Krallığının territoryumunda olmasına rağmen, Helenistik Çağ çanak-çömlek teriminin özelde Oluz Höyük, genelde ise özellikle Kızılırmak kavsının kuzey kesimi ve ya da başka bir deyişle Yeşilirmak Havzası yerleşmeleri için kullanılmasının artık tartışılmaya başlanmasının zamanının geldiğini düşünmekteyiz. Oluz Höyük⁴⁰ ve yüzey araştırmaları ile saptanan pek çok yerleşme⁴¹ dışında Kara Samsun/*Amisos*⁴², Maşat Höyük⁴³, Boğazköy⁴⁴, Alaca Höyük⁴⁵, Eskiypar⁴⁶, Hacı Bektaş Höyük⁴⁷, Kaman Kalehöyük⁴⁸, Kırşehir Höyük⁴⁹, Alishar Höyük⁵⁰ ve Büyüknefesköy/*Tavium*'da⁵¹ yani Kızılırmak kavsi içinin neredeyse tüm kesimlerinde görülen bu çanak-çömlek bugüne değin Galat Seramiği⁵², Galat denilen Seramik⁵³, Helenistik Çağ'da Kızılırmak Havzası Boyalı Kapları/Seramikleri⁵⁴, Helenistik Çağ'da Kızılırmak Havzası Boyalı

³⁹ Dönmez 2001b: 89-99.

⁴⁰ Dönmez/Dönmez 2007: Res.4, 14, 16-18.

⁴¹ Özsait/Özsait 2003: 323-342.

⁴² Akarca 1960: 142-146.

⁴³ Özgüç 1982: Lev.72/5-6.

⁴⁴ Bossert 1957: Abb. 54a.

⁴⁵ Koşay/Akok 1966: Lev.71-72.

⁴⁶ Bayburtluoğlu 1979: Lev.181/31-33.

⁴⁷ Balkan/Şimer 1968: Res.17, Çiz.12.

⁴⁸ Mikami/Omura 1988: Res.14/8; Mori/Omura 1990: Res.10/5; Omura 1991: Res.9/6.

⁴⁹ Alkım 1956: Res.17 a-b, 19, 20 a-b, 21-23.

⁵⁰ Osten 1937: Fig.63/22, 64/4-5, 65, Pl.V/3.

⁵¹ Bittel 1942: Abb.17/a-d; Strobel/Gerber 1999: Abb.14.

⁵² Zahn 1907: 638.

⁵³ Maier 1963: 238; Bittel 1974: 227.

⁵⁴ Zoroğlu 1979: 345, 354.

Yerli Seramiği⁵⁵, Kızılırmak Havzası Kapları⁵⁶, Pontus Yerli Seramiği⁵⁷ gibi isimlerle anılmıştır. Gerçekte M.Ö. 10 ve 9. yüzyıllardan itibaren kesintisiz olarak Orta Anadolu Demir Çağı boya bezekli çanak-çömleklerinin geleneksel özelliklerini sürdüren, ancak bir yanda da dış etkileri bünyesinde toplayan, bölge çanak-çömlek atölyelerinin üretiminden başka bir şey olmayan bu çanak-çömlek grubu için yukarıda bugüne değin önerilmiş terimler anlamlı görünmemektedir. Bu çanak-çömlek grubu için Orta Anadolu Geç Demir Çağı Geç Evre Boya Bezekli Çanak-Çömleği terimi⁵⁸ hem coğrafi ve hem de dönemsel açıdan anlamlıdır. Bu bağlamda şimdilik M.Ö. 4. ve 3. yüzyıllara ait olduğunu düşündüğümüz Oluz Höyük 2. Mimari Tabaka'nın Geç Demir Çağı Geç Evre olarak isimlendirilmesinin doğru olacağı kanısını taşımaktayız.

2. Mimari Tabaka moloz toprağı içinde ele geçmiş olan bazı buluntular özellikleri nedeniyle oldukça önem taşımaktadırlar. İlk buluntu kadın göğsü şeklinde özel bir kaptır (Çiz.1; Res.15-16). Ucu delik olan bu kabın büyük bir olasılıkla bir biberon işlevi de gören, ancak, Ana Tanrıça yani Kybele kültü ile ilgili bir buluntu olduğunu düşünmekteyiz. Bölgede özellikle Maşat Höyük, Boğazköy, Hacıbektaş Höyük, Alishar ve Topaklı'dan bildiğimiz Ana Tanrıça kültü ile ilgili kapların⁵⁹ farklı şekildeki bir örneği olduğunu bu aşamada söyleyebiliriz. Biberonun tüm yüzeyi açık renk zemin üzerine kahverenginin tonları ile iri üçgenler ve baklava dilimi motifleri ile bezenmiştir. Bu iri ve uzun üçgen motifler, Doğu Anadolu⁶⁰, Azerbaycan⁶¹ ve Batı İran'da⁶² Urartu sonrası yayılım alanı bulmuş olan "triangle ware" adı verilen Geç Demir Çağı boya bezekli çanak-çömleği geleneğine çok benzemektedir. Bunun dışında S profilleri ile dikkati çeken koyu kırmızı astarlı bazı çanaklar (Çiz.2-3; Res.29), formları ile Akamenid çanaklarını çağrıştırmaktadır.

⁵⁵ Zoroğlu 1981: 239; Zoroğlu 1983: 135.

⁵⁶ Zoroğlu 1986: 459.

⁵⁷ Akarca 1960: 142.

⁵⁸ Bu terimin ilk önerisi ve tartışmalar için bkz. Dönmez 2001b: 94.

⁵⁹ Bu konu ile kaplar ve kaynakça için bkz. Dönmez 2001c: 707-718.

⁶⁰ Doğu Anadolu'dan, Karagündüz Höyüğü'nden tipik örnekler için bkz. Sevin 1998: Lev.3/1-5, 4/5-6.

⁶¹ Azerbaycan'dan, Hezerlu Kalesi ve Bukan Bölgesi'nden tipik örnekler için bkz. Dyson 1999: Fig. 8a/e-f, 8b/a-e.

⁶² Batı İran'dan, Hasanlu'dan tipik örnekler için bkz. Dyson 1999: Fig.3/b.

Diğer buluntu ise oldukça büyük bir krater'e ait boyun ve gövde parçasıdır (Res.17). Kraterin boyun kısmında bugüne değin Orta Anadolu Demir Çağı çanak-çömleği repertuarında görmediğimiz bulut şeklinde bir motif ile boynuzları çok abartılı ve değişik bir şekilde yapılmış olan ve karşılıklı durduğu anlaşılan geyik figürlerinin başları görülmektedir. Bu krater açık renk zemin üzerine kahverenginin tonları kullanılarak bezenmiştir. Her iki eser de (biberon ve krater) 2. Mimari Tabaka toprağının moloz toprağı içinde bulunmuş olsalar da, bezeme özellikleri bakımından M.Ö. 4. ve 3. yüzyıllardan ziyade M.Ö. 6. ve 5. yüzyılları işaret etmektedir. Bu buluntular *in situ* ele geçemedikleri için, büyük bir olasılıkla yasadışı kazılar sonucu karıştırılan toprakla birlikte buldukları konuma geldikleri ve 2. Mimari Tabaka'nın altında belirtmeye başlayan 3. Mimari Tabaka'ya, başka bir deyişle Geç Demir Çağı'nın Erken Evresi'ne ait olmalıydılar.

Oluz Höyük 4. Mimari Tabaka'da ele geçen gaga ağızlı bir testi form itibarıyla tanıdık olmasına karşın, bezeme düzenlemesi, yüzeyinde açık renkli alan ya da panelin yer almaması ve gövdesi üzerinde koyu devetüyü astarın üzerine koyu kahverengi ile yapılmış tek merkezli daire ve gamalı haç motifleriyle oldukça ilginçtir (Res.22).

Yukarıdaki tanıtılan eserler dışında, Oluz Höyük'ün gerek yüzey toprağı içinde ve gerekse 2, 3, 4 ve 5. mimari tabakalarında ele geçen yüzlerce boya bezekli Demir Çağı çanak-çömlek parçası (Res.30-36), yerleşmenin bugüne değin Demir Çağı boya bezekli çanak-çömlekleriyle ünlü olan ve hatta Alişar IV ve Alişar V gibi bu kültüre çanak-çömlek gruplarıyla adını veren Alişar Höyük'le eşdeğer belki de daha zengin çanak-çömlek atölyelerine sahip olabileceği hususunu ilk gözlemlerimiz olarak belirtmek isteriz.

Bu ilk sezonun belki de en dikkat çekici buluntusu 6. Mimari Tabaka dolgu toprağı içinde ele geçen ve Hitit kültürü özellikleri gösteren düğme şeklindeki ip delikle taş bir mühürdür⁶³. Oluz Höyük'ün kuşuçuğu 5 km kuzeyinde yer alan Doğantepe'de (Res.38) tesadüfen bulunmuş olan tunçtan tanrı heykelciğı (Res.39) ile mühürlerden⁶⁴, yörede güçlü ve önemli bir Hitit varlığı bilinmekteydi. Oluz Höyük kazılarına başlamamızın bir nedeni de yörenin Hitit Dönemi'ndeki arkeolojik ve tarihi coğrafya sorunlarına ışık tutmaktı. Bu nedenle zaten yüzeyde çok sayıda saptadığımız Hitit çanak-çömlek parçası ile pt tezgah ağırlığının (Res.40) yanı sıra ele geçen bu mü-

⁶³ Söz konusu bu mührün değerlendirme ve yayın çalışmaları kazımızın Hititoloji uzmanları Yrd. Doç.Dr. Meltem Doğan-Alparslan ve Yrd.Doç.Dr. Metin Alparslan tarafından sürdürülmektedir.

⁶⁴ Alp 1963: 91-126.

hür, Oluz Höyük'te önemli bir Hitit yerleşmesinin varlığına güçlü bir biçimde işaret etmektedir.

Bu sezon kazı çalışmaları sırasında kazievi olarak Amasya İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından tahsis edilen Gökhöyük Tarım Meslek Lisesi Misafirhanesi'ni kullandık. Önümüzdeki sezondan itibaren ise, Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yapmış olduğumuz başvuru sonucunda, Oluz Höyük'e yaklaşık 5 km mesafedeki Gözlek Köyü'nün İlkokulu kazı başkanlığımıza kazı evi olarak 25 yıl süreyle tahsis edilmiştir.

Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazılarını gerçekleştirmemize izin veren Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne teşekkürlerimizi sunarız. Kazılar için finanssal destek sağlayan Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) ile İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi'ne teşekkür ederiz. Ayrıca konaklamamızdaki yardımları için Amasya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne, Gökhöyük Tarım Meslek Lisesi Müdürlüğü'ne, kazı sırasında yaptıkları yardım ve gösterdikleri yakınlık nedeniyle Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Amasya Müze Müdürlüğü, Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü, Amasya Valiliği, Amasya Belediye Başkanlığı, Gökhöyük Tarım İşletmeleri Müdürlüğü, Göynücek Sağlık Meslek Lisesi Müdürlüğü ile Gözlek Köyü Muhtarlığına teşekkürlerimizi sunarız.

KAYNAKÇA

- Akarca 1960: A. Akarca. "Yerli Pontos Seramiği", *V. Türk Tarih Kongresi*. Ankara: 142-146.
- Alkım 1956: U.B. Alkım. "Kırşehir Hüyüğü ve Topraküstü Buluntuları", *Bulleten XX/77*: 61-77.
- Alkım 1972a: U.B. Alkım. "İslahiye ve Samsun Bölgesinde 1971 Çalışmaları", *Bulleten XXXVI/143*: 422-426.
- Alkım 1972b: U.B. Alkım. "Recent Archaeological in Turkey-Samsun Province", *Anatolian Studies XXII*: 56.
- Alkım 1973a: U.B. Alkım. "İslahiye ve Samsun Bölgesinde 1972 Dönemi Çalışmaları", *Bulleten XXXVII/147*: 435-438.
- Alkım 1973b: U.B. Alkım. "Tilmen Höyük and Samsun Region", *Anatolian Studies XXIII*: 62-65.
- Alkım 1973c: U.B. Alkım. "Tilmen Höyük ve Samsun Bölgesi Çalışmaları (1971)", *Türk Arkeoloji Dergisi XX-2*: 5-16.

- Alkım 1974a: U.B. Alkım. "Tilmen Höyük Kazısı ve Samsun Bölgesi Araştırmaları (1972)", *Türk Arkeoloji Dergisi XXI-2*: 23-28.
- Alkım 1974b: U.B. Alkım. "Samsun Bölgesinde 1973 Çalışmaları", *Belleten XXXVIII/151*: 553-556.
- Alkım 1974c: U.B. Alkım. "Samsun Region, 1973", *Anatolian Studies XXIV*: 50-53.
- Alkım 1975: U.B. Alkım. "Samsun Bölgesi Çalışmaları (1973)", *Türk Arkeoloji Dergisi XXII-7*: 5-12.
- Alkım 1976a: U.B. Alkım. "1975 Samsun Bölgesi Araştırmaları ve İkiztepe Kazısı", *Belleten XL/160*: 717-719.
- Alkım 1976b: U.B. Alkım. "Ikiztepe and Samsun Survey", *Anatolian Studies XXVI*: 42-44.
- Alkım 1978a: U.B. Alkım. "1977 Dönemi İkiztepe Kazısı ve Samsun Bölgesi Araştırmaları", *Belleten XLII/167*: 542-547.
- Alkım 1978b: U.B. Alkım. "Ikiztepe and Samsun Region, 1977", *Anatolian Studies XXVIII*: 23-27.
- Alkım 1979: U.B. Alkım. "Ikiztepe Kazısı: İlk Sonuçlar", *VIII. Türk Tarih Kongresi*, Cilt I. Ankara: 151-157.
- Alkım 1984: U.B. Alkım. "Ikiztepe Kazısının Arkeolojik Sonuçlarına Toplu Bir Bakış", *Arkeometri Ünitesi Bilimsel Toplantı Bildirileri I*. Ankara: 46-51.
- Alkım 1983: H. Alkım. "Ikiztepe Kazılarında Arkeometrik ve Arkeolojik Yöntemlerin Uygulanması ile Beliren Kronoloji Sorunları", *Arkeometri Ünitesi Bilimsel Toplantı Bildirileri III*. Ankara: 163-199.
- Alkım/Alkım/Bilgi 1988: U.B. Alkım, H. Alkım ve Ö. Bilgi. *Ikiztepe I. Birinci ve İkinci Dönem Kazıları/The First and Second Seasons' Excavations (1974-1975)*. TTKY. Ankara.
- Alp 1963: S. Alp. "Amasya Civarında Zara Bucağında Bulunan Hitit Heykeli ile Diğer Hitit Eserleri", *Anadolu/Anatolia VI*: 91-126.
- Alp 1980: S. Alp. "Die Hethitischen Tontafelentdeckungen auf dem Maşat Höyük", *Belleten XLIV/173*: 25-60.
- Bayburtluoğlu 1979: İ. Bayburtluoğlu. "Eskiyapar Phryg Çağı' VIII. Türk Tarih Kongresi, Cilt I. Ankara: 93-303.
- Balkan/Sümer 1968: K. Balkan ve O. Sümer. "1967 Yılı Hacı Bektaş (Suluca Karahöyük) Kazısı Önraporu", *Türk Arkeoloji Dergisi XVI-2*: 15-19.
- Bilgi 1989: Ö. Bilgi. "Ikiztepe Kazılarının 1987 Dönemi Sonuçları ve Çevre Araştırmaları", *X. Kazı Sonuçları Toplantısı-I*. Ankara: 201-210.
- Bilgi 1990: Ö. Bilgi. "Ikiztepe Kazılarının 1988 Dönemi Sonuçları ve Çevre Araştırmaları", *XI. Kazı Sonuçları Toplantısı-I*. Ankara: 211-220.
- Bilgi 1990c: Ö. Bilgi. "Ikiztepe Kazılarının 1988 Dönemi Sonuçları ve Çevre Araştırmaları", *Höyük I*: 25-28.

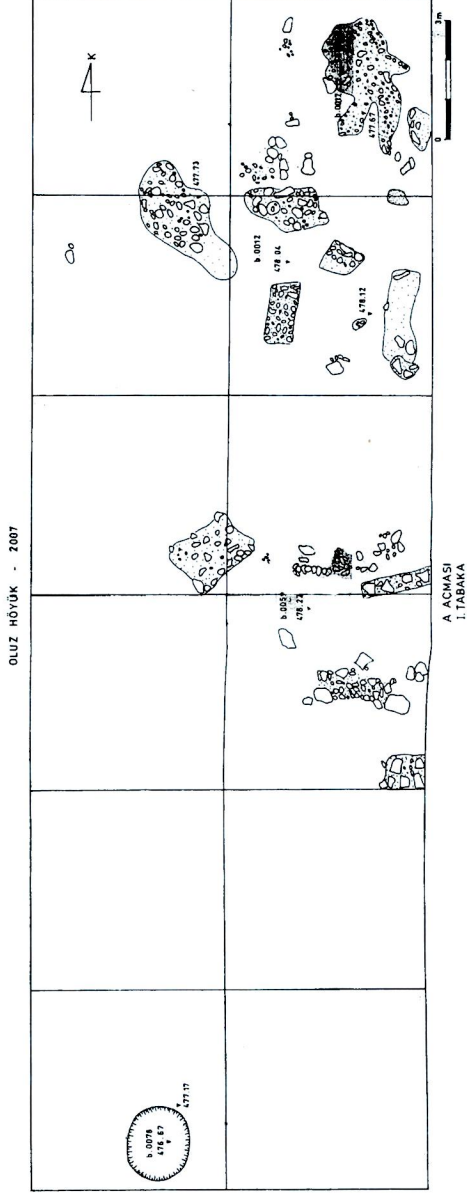
- Bilgi 1998: Ö. Bilgi. “M.Ö. 2. Binyılda Orta Karadeniz Bölgesi”, *III. Uluslar arası Hititoloji Kongresi*. Ankara: 63-75.
- Bilgi 1999a: Ö. Bilgi. “İkiztepe Kazılarının 1997 Dönemi Sonuçları”, *XX. Kazı Sonuçları Toplantısı-I*. Ankara: 485-505.
- Bilgi 1999b: Ö. Bilgi. “Samsun-İkiztepe Arkeolojik Kazıları Tepe III Çalışmaları. 1993 ve 1994 Dönemi Sonuçları”, *Anadolu Araştırmaları/Jahrbuch für Kleinasiatische Forschung XV*: 137-165.
- Bilgi 1999c: Ö. Bilgi. “Samsun-İkiztepe Arkeolojik Kazıları Tepe III Çalışmaları 1995 Dönemi Sonuçları”, *Anadolu Araştırmaları/Jahrbuch für Kleinasiatische Forschung XV*: 167-190.
- Bilgi 2001: Ö. Bilgi. “Orta Karadeniz Bölgesi Protohistorik Çağ Maden Sanatının Kökeni ve Gelişimi”, *Bulleten LXV/242*: 1-35.
- Bittel 1942: K. Bittel. *Kleinasiatische Studien*. İstanbul.
- Bittel 1974: K. Bittel. “Bemerkungen zur sogenannten galatischen Keramik”, *Mansel'e Armağan I/Mélanges Mansel I*, Ankara: 227-237.
- Bossert 1957: E.M. Bossert. “Funde nachhethitischer Zeit”, *Mitteilungen der Deutschen Orient-Gesellschaft 89*: 58-67.
- Dönmez 1999: Ş. Dönmez. “Sinop-Samsun-Amasya İlleri Yüzey Araştırması, 1997”, *XVI. Araştırma Sonuçları Toplantısı-II*. Ankara: 513-536.
- Dönmez 2000a: Ş. Dönmez. “Sinop-Samsun-Amasya İlleri Yüzey Araştırması, 1998”, *17. Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*, Ankara: 229-244.
- Dönmez 2000b: Ş. Dönmez. “Orta Karadeniz Bölgesi Yüzey Araştırması”, *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi* (Ed. O. Belli) Ankara: 330-334.
- Dönmez 2001a: Ş. Dönmez. “The Central Black Sea Region Survey”, *İstanbul University's Contributions to Archaeology in Turkey (1932-2000)* (Ed. O.Belli). İstanbul: 302-307.
- Dönmez 2001b: Ş. Dönmez. “Amasya Müzesi'nden Boya Bezekli İki Çanak Işığında Kızılırmak Kavsi Geç Demir ve Helenistik Çağları Çanak-Çömleğine Yeni Bir Bakış”, *TÜBA-AR 4*: 89-99.
- Dönmez 2001c: Ş. Dönmez. “Orta Anadolu İ.Ö. I. Bin Yılı Çanak-Çömleğinde Ana Tanrıça Kültü”, *Bulleten LXIV/241*: 707-718.
- Dönmez 2002a: Ş. Dönmez. “The 2nd Millennium BC Settlements in Samsun and Amasya Provinces, Central Black Sea Region, Turkey”, *Ancient West & East 1/2*: 243-293.
- Dönmez 2002b: Ş. Dönmez. “1997-1999 Yılları Yüzey Araştırmalarında İncelenen Samsun-Amasya İlleri İ.Ö. 2. Binyılı Yerleşmeleri”, *Bulleten LXV/244*: 873-903.
- Dönmez 2003a: Ş. Dönmez. “The Early Iron Age Problem in the Central Black Sea Region”, *Identifying Changes: The Transition from Bronze to Iron Ages in*

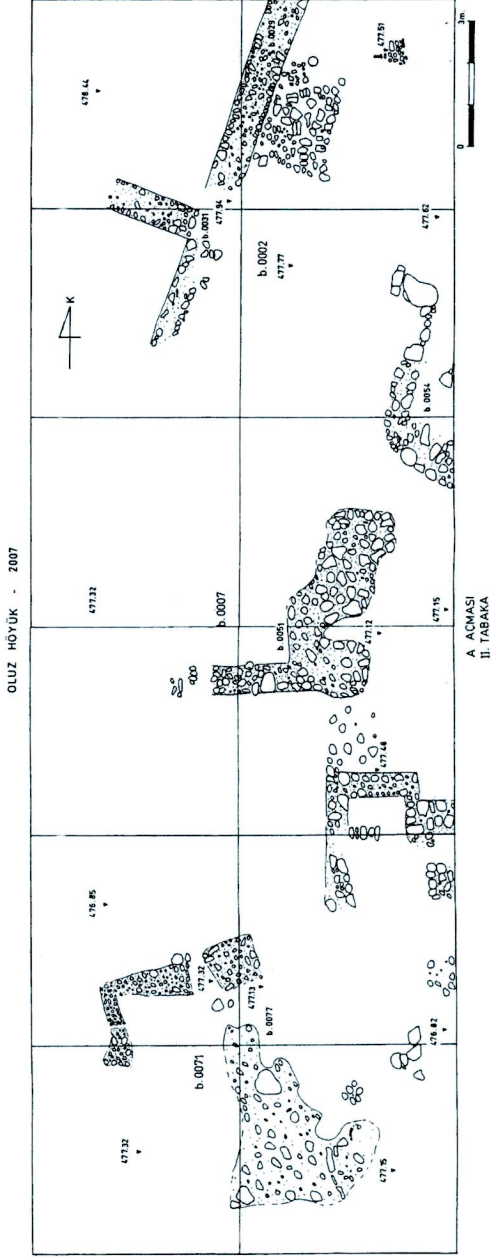
- Anatolia and Its Neighbouring Regions*. Proceedings of the International Workshop. (İstanbul, November 8-9, 2002). İstanbul: 213-228.
- Dönmez 2003b: Ş. Dönmez. "Yeni Bulguların Işığında Orta Karadeniz Bölgesi Demir Çağı Çanak-Çömleğine Bir Bakış", *Anadolu/Anatolia* 24: 1-17.
- Dönmez 2005a: Ş. Dönmez. "1997-1999 Yılları Yüzey Araştırmalarında İncelenen Amasya İli Demir Çağı Yerleşmeleri", *Belleten LXIX/255*: 468-497.
- Dönmez 2005b: Ş. Dönmez. "Amasya Province in the Iron Age", *Anatolian Iron Ages 5*. Proceedings of the Fifth Anatolian Iron Ages Colloquium Held at Van, 6-10 August 2001 (Ed. A. Çiligirolu ve G. Darbyshire). London: 65-74.
- Dönmez/Dönmez 2007: Ş. Dönmez ve E. E. Naza-Dönmez. "Amasya-Oluz Höyük Kazısı 2007 Dönemi Çalışmaları: İlk Sonuçlar", *Colloquium Anatolicum VI*: 49-74.
- Dyson 1999: R.H. Dyson. "Triangle-Festoon Ware Reconsidered", *Iranica Antiqua XXXIV*: 115-144.
- Frankfort 1927: H. Frankfort. *Studies in Early Pottery of the Near East II*. Liverpool.
- French 1988a: D. French. *Roman Roads and Milestones of Asia Minor. Fasc. 2: An Interim Catalogue of Milestones. Part 1*. Oxford.
- French 1988b: D. French. *Roman Roads and Milestones of Asia Minor. Fasc. 2: An Interim Catalogue of Milestones. Part.2*. Oxford.
- Gorny/Macmahon/Paley/Steadman/Verhaaren 2002: R.L. Gorny, G. Macmahon, S. Paley, S. Steadman ve B. Verhaaren. "The 2000 and 2001 Seasons at Çadır Höyük in Central Turkey: A Preliminary Report", *Anatolica XXVIII*: 109-136.
- Kızıltan 1992: Z. Kızıltan. "Samsun Bölgesi Yüzey Araştırmaları", *Belleten LVI/215*: 213-241.
- Koşay/Akok 1950: H.Z. Koşay ve M. Akok. "Amasya Mahmatlar Köyü Definesi", *Belleten XIV/31*: 481-485.
- Koşay/Akok 1966: H.Z. Koşay ve M. Akok. *Alaca Höyük Kazısı 1940-1948'deki Çalışmalara ve Keşiflere Ait İlk Rapor/Ausgrabungen von Alaca Höyük Vorbericht über die Forschungen und Entdeckungen von 1940-1948*. TTKY. Ankara.
- Kökten/Özgüç 1940a: İ.K. Kökten ve T. Özgüç. "Samsun'da Prehistorik Araştırmalar (1)", *Ülkü XV/89*: 413-419.
- Kökten/Özgüç 1940b: İ.K. Kökten ve T. Özgüç. "Samsun'da Prehistorik Araştırmalar", *19 Mayıs V/50*: 25-28.
- Kökten/Özgüç 1940c: İ.K. Kökten ve T. Özgüç. "Samsun'da Prehistorik Araştırmalar", *19 Mayıs V/51*: 13-16.
- Kökten/Özgüç/Özgüç 1945: İ.K. Kökten, N. Özgüç ve T. Özgüç. "1940 ve 1941 Yılında Türk Tarih Kurumu Adına Yapılan Samsun Bölgesi Hakkında İlk Kısa Rapor", *Belleten IX/35*: 361-400.

- Maier 1963: F. Maier. "Bemerkungen zur sogenannten galatischen Keramik von Boğazköy", *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 78: 218-255.
- Mikami/Omura 1988: T. Mikami ve S.Omura. "1986 Kırşehir İli Sınırları İçinde Yapılan Yüze Araştırmaları", *V. Araştırma Sonuçları Toplantısı - I*, Ankara: 123-156.
- Mori/Omura 1990: M. Mori ve S. Omura. "1988 Kaman-Kalehöyük Kazıları", *XI. Kazı Sonuçları Toplantısı I*, Ankara: 335-355.
- Müller-Karpe 2001: V. Müller-Karpe. "Zur frühhethitischen Kultur im Mündungsgebiet des Marašsantija", *Atken des IV. Internationalen Kongresses für Hethitologie. Herausgegeben von Gernot Wilhelm*. Wiesbaden: 430-442.
- Omura 1991: S. Omura. "1989 Yılı Kaman-Kalehöyük Kazıları", *X. Kazı Sonuçları Toplantısı I*, Ankara: 353-368.
- Ortaç 2006: M. Ortaç. "BTC Ham Petrol Boru Hattı Projesi Sivas Akpınar Köyü Ziyaret Suyu Mevkii Kurtarma Kazısı, 2004", *27. Kazı Sonuçları Toplantısı-1*. Ankara: 339-350.
- Osten 1927: H.H. von der Osten. "Explorations in Hittite Asia Minor", *American Journal of Semitic Languages and Literatures* 43/2: 73-176.
- Osten 1937: H.H. von der Osten. *The Alishar Hüyük Seasons of 1930-32*. Part III (OIP XXX), Chicago.
- Özgüç 1948: T. Özgüç, "Samsun Hafriyatının 1941-1942 Yılı Neticeleri", III. *Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler*, Ankara: 393-419.
- Özgüç 1982: T. Özgüç. Maşat Höyük II. Boğazköy'ün Kuzeydoğusunda Bir Hitit Merkezi/A Hittite Center Northeast of Boğazköy. TTKY. Ankara.
- Özsait 1989: M. Özsait. "1987 Yılı Amasya-Suluova Tarihöncesi Araştırmaları", *VI. Araştırma Sonuçları Toplantısı*. Ankara: 287-300.
- Özsait 1990a: M. Özsait. "1988 Yılı Gümüşhacıköy Çevresi Tarihöncesi Araştırmaları", *VII. Araştırma Sonuçları Toplantısı*. Ankara: 367-380.
- Özsait 1990b: M. Özsait. "Orta Karadeniz Bölgesi'nde Yeni Prehistorik Yerleşmeler", *Tarih Boyunca Karadeniz Kongresi Bildirileri II-1*. Samsun: 124-130.
- Özsait 1991: M. Özsait. "1989 Yılı Göynücek Çevresi Tarihöncesi Araştırmaları", *VIII. Araştırma Sonuçları Toplantısı*. Ankara: 45-54.
- Özsait 1998: M. Özsait. "1995 ve 1996 Yıllarında Amasya Merzifon ve Gümüşhacıköy Yüze Araştırmaları", *XV. Araştırma Sonuçları Toplantısı-II*. Ankara: 143-162.
- Özsait 2000: M. Özsait. "1997 ve 1998 Yılı Tokat-Zile ve Çevresi Yüze Araştırmaları", *17. Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*. Ankara: 73-88.
- Özsait 2002: M. Özsait. "1999-2000 Yıllarında Amasya-Merzifon ve Ordu-Kumlu Yüze Araştırması", *19. Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*. Ankara:191-206.

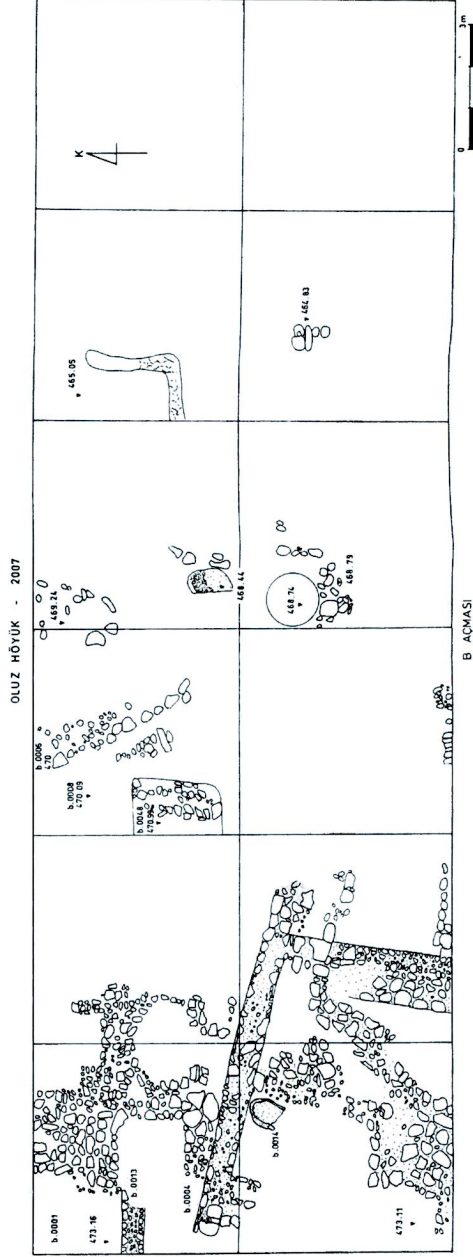
- Özsait 2003: M. Özsait. "2001 Yılı Samsun ve Amasya YüzeY Araştırmaları", 20. *Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*. Ankara: 127-140.
- Özsait 2004: M. Özsait. "2002 Yılı Samsun-Amasya YüzeY Araştırmalarının İlk Sonuçları", 21. *Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*. Ankara: 273-284.
- Özsait 2006: M. Özsait. "2004 Yılı Samsun ve Amasya İlleri YüzeY Araştırmaları", 23. *Araştırma Sonuçları Toplantısı-2*. Ankara: 249-258.
- Özsait/Dündar 1997: M. Özsait ve A. Dündar. "1995 Yılı Amasya-Gümüşhacıköy ve Hamamözü YüzeY Araştırmaları", *XIV Araştırma Sonuçları Toplantısı-II*. Ankara: 171-192.
- Özsait/Koçak 1996: M. Özsait ve Ö. Koçak. "1994 Yılı Amasya-Tařova YüzeY Araştırmaları", *XIII. Araştırma Sonuçları Toplantısı-II*. Ankara:273-292.
- Özsait/Özsait 1998 M. Özsait ve N. Özsait. "Amasya'da M.Ö. II. Bin Yılı Yerleşmeleri", *III. Uluslararası Hititoloji Kongresi*. Ankara: 457-468.
- Özsait/Özsait 2002a: M. Özsait ve N. Özsait. "Les Ceramiques du Fer Ancien ("L' Age Obscur") dans la Region Amasya-Merzifon", *Anatolia Antiqua X*: 79-95.
- Özsait/Özsait 2002b: M. Özsait ve N. Özsait. "Amasya'da Erken Demir Çağ Kermikleri", *Arkeoloji ve Sanat 107*: 17-24.
- Özsait/Özsait 2002c: M. Özsait ve N. Özsait. "Amasya-Merzifon Araştırmaları", *Anadolu Araştırmaları/Jahrbuch für Kleinasiatiscbe Forschung XVI*: 527-552.
- Özsait/Özsait 2003: M. Özsait ve N. Özsait. "La Ceramique dite "Galate" du Bassin du Kızılırmak", *Anatolia Antiqua XI*: 323-342.
- Paley 2006: S.M. Paley. "The Excavations at Çadır Höyük, 2004", 27. *Kazı Sonuçları Toplantısı-1*, Ankara: 351-366.
- Sevin 1998: V. Sevin. "Van/Karagündüz Kazılarının Işığında Doğu Anadolu Geç Demir Çağı Çanak Çömleği", *Light on Top of the Black Hill. Studies Presented to Halet Çambel/Karatepe'deki Işık. Halet Çambel'e Sunulan Yazılar* (Ed. G.Arsebük, M.J.Mellink ve W.Schrimer). İstanbul: 715-726
- Strobel/Gerber 1999: K. Strobel ve C. Gerber. "Tavium (Büyüknefes) Feldforschung des Jahres 1997", *XVI. Araştırma Sonuçları Toplantısı -I*, Ankara: 297-314.
- Talbert 2000: J.A. Talbert (Ed.). *Barrington Atlas of the Greek and Roman World*. Princeton.
- Tombul 2006: M. Tombul. "Troas Bölgesi Helenistik ve Roma Dönem Mermer Kapları", *Anadolu Arkeolojisine Katkılar. 65. Yaşında Abdullah Yaylalı'ya Sunulan Yazılar* (Ed. T. Takaođlu). İstanbul: 254-262.
- Weber 1976: E. Weber (Ed.). *Tabula Peutingeriana. Codex Vindobonensis 324. Vollständig Faksimile - Ausgabe im Originalformat*. Graz.

- Zahn 1907: R. Zahn. "Die bei den Ausgrabungen in Boghaz-Köi gefundenen Tonscherben", *Wochenschrift für klassische Philologie* 24: 638-642.
- Zoroğlu 1979: L. Zoroğlu. "Eskiyapar'da Bulunan Kızılırmak Havzası (Galat Denilen) Boyalı Seramikleri", *VIII. Türk Tarih Kongresi*, I. Cilt. Ankara: 239-252.
- Zoroğlu 1981: L. Zoroğlu. "Kültepe'de Bulunan Hellenistik Çağ'a Ait Bir Amphora", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 1: 239-252.
- Zoroğlu 1983: L. Zoroğlu. "İstanbul ve Bonn'da Bulunan İki Skyphos", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 3: 135-144.
- Zoroğlu 1986: L. Zoroğlu. "Kızılırmak Havzası Kaplarının Biçim ve Süs Gelişimine Örnekler", *IX. Türk Tarih Kongresi*, I. Cilt. Ankara: 459-472.

Plan 2

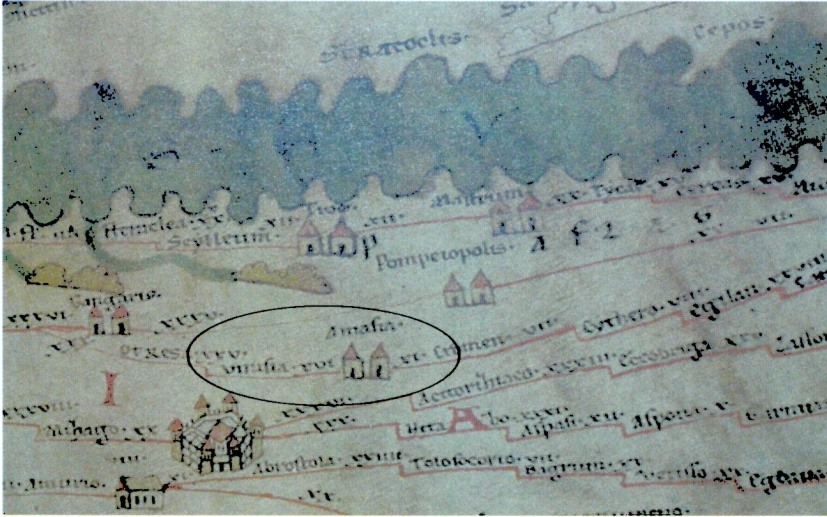

Plan 3

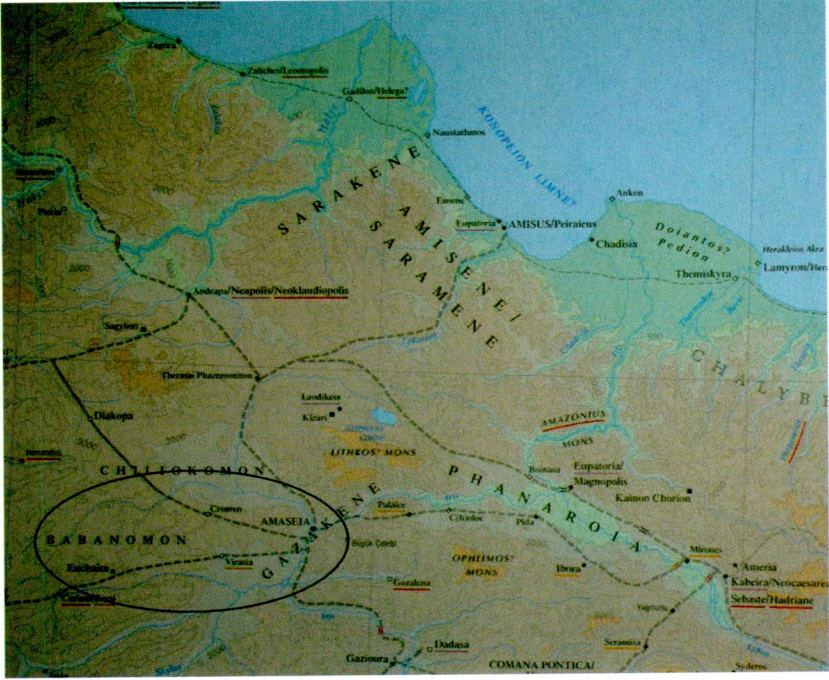
Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Harita 1: Oluz Höyük'ün Konumu

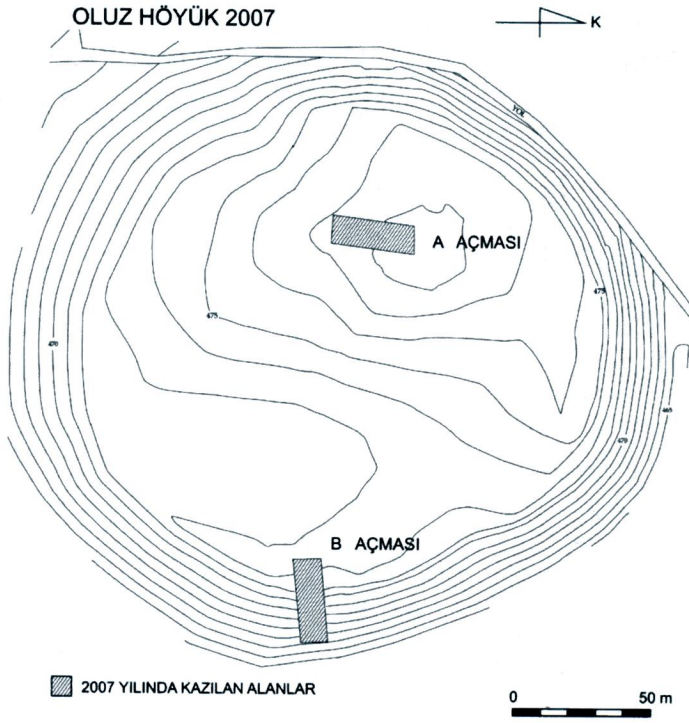

Harita 2: Amaseia ve Virasia, Tabula Peutingeriana, segment VIII 4 m (Weber 1976)

Harita 3: Amaseia ve Virasia, Barrington Atlas of the Greek and Roman World.
(Talbert 2000)

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Topografik Plan 1

Topografik Plan 2

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.1: Kral Kaya Mezarları, Amasya

Res.2: Oluz Höyük ve Verimli Geldingen Ovası, Hava Fotoğrafi

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.3: Oluz Höyük'ün Genel Görünüşü, Doğudan

Res.4: Oluz Höyük'ün Genel Görüntüşü, Kuzeydoğudan

Res.5: Oluz Höyük Topografik Plan Çalışmaları

Res.6: Oluz Höyük Arkeojeofizik Çalışmaları

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.7: Oluz Höyük Arkeojeofizik Çalışmaları

Res.8: Sırlı Çanak-Çömlek Parçası, "0" Tabakası, Ortaçağ, 10-14. yy, Oluz Höyük

Res.9: Sırlı Çanak-Çömlek Parçası, "0" Tabakası, Ortaçağ, 10-14. yy, Oluz Höyük

Res.10: Pt Boğa Ritonu Parçası, Yüzey, Geç Demir Çağı, M.Ö. 4-3 yy, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.11: 1. Mimari Tabaka Genel Görünüm, M.Ö. 2. yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, A Açması, Oluz Höyük

Res.12: Bronz Sikke, Apameia (Dinar; Phrygia), 1. Mimari Tabaka, M.Ö. 2. yy sonu-
M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, A Açması, Oluz Höyük

Res.13: Bronz Sikke, Apameia (Dinar; Phrygia), 1. Mimari Tabaka, M.Ö. 2. yy sonu-
M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, A Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.14: Mermer Havan, 1. Mimari Tabaka, M.Ö. 2. yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, A Açması, Oluz Höyük

Res.15: Pt Kadın Göğsü Biçimli Kap/Biberon, M.Ö. 6-5. yy, Geç Demir Çağı, A Açması, Oluz Höyük

Res.16: Pt Kadın Göğsü Biçimli Kap/Biberon, M.Ö. 6-5. yy, Geç Demir Çağı, A Açması, Oluz Höyük

Res.17: Pt Krater Parçası, M.Ö. 6-5. yy, Geç Demir Çağı, A Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.18: 2. Mimari Tabaka, Genel Görünüm, M.Ö. 4-3. yy, Geç Demir Çağı Geç Evre, A Açması, Oluz Höyük

Res.19: B Açması Genel Görünüm, Oluz Höyük

Res.20: 1. Mimari Tabaka, Genel Görünüm, M.Ö. 2. yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, B Açması, Oluz Höyük

Res.21: 1. Mimari Tabaka, Genel Görünüm, M.Ö. 2. yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, Helenistik Çağ, B Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.22: Pt Testi, M.Ö. 6-5. yy, Geç Demir Çağı, 4. Mimari Tabaka, B Açması, Oluz Höyük

Res.23: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Helenistik Çağ, M.Ö. 2. yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, A Açması, Oluz Höyük

Res.24: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Hellenistik Çağ, M.Ö. 2 yy sonu-M.Ö. 1. yy başı, A Açması, Oluz Höyük

Res.25: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Geç Evre, M.Ö. 4-3. yy, A Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.26: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Geç Evre, M.Ö. 4-3. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.27: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Geç Evre, M.Ö. 4-3. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.28: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Geç Evre, M.Ö. 4-3. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.29: Pt Çanak, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.30: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.31: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.32: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.33: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.34: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.35: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.36: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Geç Demir Çağı Erken Evre, M.Ö. 6-5. yy, A Açması, Oluz Höyük

Res.37: Pt Çanak-Çömlek Parçası, Orta Demir Çağı, M.Ö. 8-7. yy, Yüzey, Oluz Höyük

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.38: Doğantepe'nin Kuzeyden Genel Görüntüsü

Şevket Dönmez-E. Emine Naza - Dönmez

Res.39: Tunç Tanrı Heykelciği, Hitit İmparatorluk Çağı, M.Ö. 1450-1190, Doğantepe

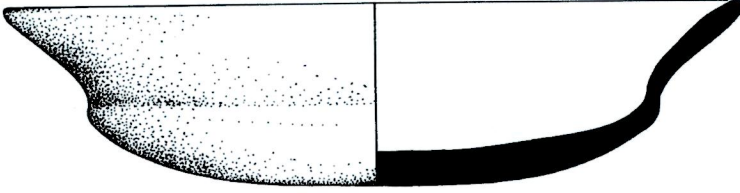

Res.40: Pt Tezgah Ağırlığı Parçası, Orta Tunç Çağı, M.Ö. 2000-1450, Yüzey, Oluz Höyük

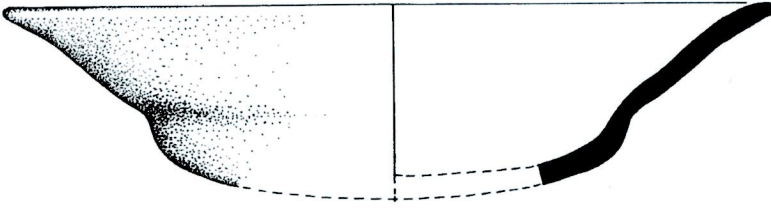
Oluz - '07-37

Çiz.1

Oluz -07-40

Çiz.2

Çiz.3

